

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — red-
deljska izdaja ce-
loletne 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2950

SCLOVENEK

Cek. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2999

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Z duhom časa

Veliko pozornost je pred nekaj leti vzbudilo v svetu delo francoskih katoličanov v pariških predmestjih, ki je skoraj dvoje desetletij bilo med širšo javnostjo malo opaženo, a je polagoma po raznih brošurah in na podlagi statistik le prodrla v svet. »Rdeči pas«, ki se na desetih kilometrov široko vleče okrog Pariza s svojimi 3 milijoni prebivalcev, je veljal za domovje revščine, razbojništva in komunizma. Nihče se ni prav upal drezati v prostrano, a socialno in duhovno docela zapuščen predmestje. Razkošni in bogati Pariz se ne meni veliko za svojo revno sosesčino, kamor se z njegovih svetlih cest v večernih urah zateka vse, kar je brez doma in brez strehe.

»Malo nerodno je,« nam je nekoč razlagal francoski abbé, »da nas morajo včasih drugi opozoriti, da je v zgodovini napočil nov čas, ki zahteva nov način delovanja in občejanja z ljudstvom. Takrat so nas morali opozoriti komunisti. Kdor se je le količkaj zanimal za »Rdeči pas«, je prvi dan mogel videti, kako marljivo so komunisti na delu. Vedno povsod zraven, z vsemi v osebnem stiku, neprestano pri vrelcu življenja. Vsak dan nov časopis, novi letaki, nova propaganda, za katero so črpali snov iz življenja, kakor so ga ljudje živeli in trpeli. Uspeh ni izostal in »Rdeči pas« je pošteno zaslužil svoje ime. Na vse to smo mi premalo mislili, ko smo sicer sestavljali radikalne programe in hudo socialne resolucije, a zunaj ni bilo nikogar, ki bi jim pomagal v življenje. Tudi najlepša ideja ne živi, ako ni nekoga, ki jo neprestano uresničuje v življenju, jo brani s svojim lastnim delom in s tem spričuje, da je zmožna življenja. Nič ne prepriča ljudi bolj, kot osebna žrtev in z ničemer se jih hitreje ne pridobi... Vedeli smo, da bi v »Rdečem pasu« še največ mogel storiti duhovnik. Toda splošno se nam je ta misel zdela kot pravilna. Predvsem nam je primanjkovalo duhovnikov za te obstoječe faze; mnogo jih potrebujejo daljni misijoni — in končno, ali bo med temi razvalinami življenja sploh še kaj, na kar bi mogel duhovnik navezati svoje delo? To so bili pomisleki, ki pa jih je s pogumnim dejanjem razpršil veliki pokojnik kardinal Amette. On nam je odprl oči in nam pokazal, da je naše prvo misijonsko polje med delavci, cunjarji, snajlci kanalov in brezdomci v »Rdečem pasu«. Bila je trda ledina, ki jo je bilo treba zoriti. Mnogokje so naši misijonarji naleteli na popolne poganke, ki o Bogu in odrešenju sploh nikdar še niso slišali. Boriti so se morali z neverjetnimi materialnimi in moralnimi zaprekami, predno je bil prebit led in osvojene prve postojanke. Največkrat so bili duhovniki preje socialni delavci, kakor pa dušni pastirji v navadnem pomenu. Z denarjem, ki so ga dobili od drugih, so ustanavljali ljudske kuhinje, zadruge, pričeli so z otroškimi zavetišči, s šolami in šele potem so mislili na druge potrebe. Ščasoma se je pokazalo, da so ljudje mnogo boljši, kot pa se je splošno zdelo. Voditelji marksistov so res navadno ostali ob strani — pa tudi ne vsi. Toda z maso proletarcev smo si pa mnogo bližji, kakor pa s sito buržuazijo in je med njimi tudi neprijetno več pristnega krščanskega duha. Ni bilo dolgo, pa smo marksistje dobili njihova kino-gledališča na razpolago za katehetski pouk, in tudi občine s komunističnim županom in komunistično občinsko upravo na čelu nam pri postavljanju cerkva in kapel navadno nikjer niso delale težkoč. Danes je v »Rdečem pasu« že precej nad sto cerkva in kapel, s prav tolikimi duhovniki in z razveseljivo številnimi novimi duhovskimi poklici.

Po četrtoletnem požrtvovalnem delovanju je danes, v nekoč tako razvpih pariških predmestjih, lepše urejeno duhovno življenje, kakor pa v Parizu samem. Kakor znano, so francoski zgled pričeli posnemati tudi drugod, v Pragi, Varšavi, na Dunaju, v Berlinu in sicer povsod z velikim uspehom.

Slovenci dušnopastirskih nalog, ki jih zahteva veleost, ne poznamo, ker velikih mest nimamo in jih tudi v bodoče po vsej priliki ne bomo imeli. Pač pa se v malem kažejo tudi pri nas isti problemi kot pri velikih narodih in ki stavlajo v manjšem obsegu tudi enake naloge. Malo kako stvar je naša javnost sprejela v zadnjem času z večjimi simpatijami, kakor ustanovitve samostojne župnije v Šiški, potem župnije sv. Cirila in Metoda pri sv. Kristofu in sedanjo akcijo za ustanovitve samostojne župnije v Mostah pri Ljubljani. S tem je izpričana ne le požrtvovalnost vernikov, ampak tudi uvidenost odločujočih krogov za aktualne dušnopastirske potrebe.

Iste potrebe kot v Veliki Ljubljani, se pa kažejo mnogokje tudi na deželi, kjer je čas od tedaj, ko so bile fare ustanovljene, mnogo spremenil. Naseljevanje se je nekoč vršilo pod vidiki varnosti, torej na višje ležečih krajih, za poznejše dobe pa je bila merodajna rodovitnost in primernost zemlje, od katere so ljudje skoraj izključno živeli. Tam so nastale tudi cerkve in župnije. Moderni čas pa je ustvaril nove predpogoje življenja. Industrija sledi vodnim tokovom, cestam, železnicam in rudninskim bogastvom. Tako nastajajo nova družabna središča, včasih precej stran od nekdanjih naselbin, ki izgubljajo vedno bolj na svojem pomenu in številu prebivalstva. Ob strani in včasih daleč od središč novodobnega življenja so ostale na ta način marsikje tudi cerkve, ki jih vidimo ponosno samevati na prijaznih gričih kakor podoba lepšega sveta, manjka pa jih sredi črnega, delovnega življenja. Kakor da bi nehote simbolizirale miselnost marsikaterega modernega kristjana, da je religija eno, a življenje drugo.

V tej zvezi je vsakokrat tudi potrebno omeniti vedno večje stremenje po občestvenosti, novodobna ideja, ki se bo v bodočih desetletjih verjetno še dalje izoblikovala. Katolicizem je to idejo poznal že davno preje, kakor pa so jo zajele novodobne struje in jo prilagodile svojim programom. Eno izrazitih socialnih občestev je gotovo farna skupnost, pripadnost k isti farni družini. Katoliška akcija smatra za eno izmed svojih nalog tudi poživitev farnega občestva, ki se ga mnogi farani nič več ne zavedajo. Farno občestveno zavest pa je mogoče vzbuditi

Obzidje versajskega miru se podira

300.000 glasov za Nemčijo?

Od 550.000 volivcev v Posaarju je menda glasovalo za Nemčijo 65%, za samostojnost 25%
Danes bodo razglašeni izidi — Hitler bo takoj imel velik govor, da proglasi zmago nemštva

Berlin, 14. jan. c. DNB sporoča ob 19.30 sledeče: V torek zgodaj zjutraj bo predsednik volivne komisije Rhode v imenu vlade v Posaarju prečital uradni izid glasovanja. To bo prečitano preko radija vsemu svetu. Takoj nato bo zastopnik Nemčije za Posaarje Bürkel sporočil tudi po radiju to vest Hitlerju. Takoj nato se bo na radiju oglasil Hitler in bo imel daljši govor. Za njim bo govoril državni

minister za propagando Gëbbels. Vse to bodo prenašale vse nemške radijske postaje.

Saarbrücken, 14. jan. c. Dopisnik agencije »Havas« sporoča v Pariz, da zadnje prerokovanje v Saarbrückenu med inozemskimi časnikarji predvideva sledeče številk: 5 odstotkov za Francijo, 25 odstotkov za »status quo« in 70 odstotkov za Nemčijo.

Mirno, brezstrastno glasovanje

Saarbrücken, 14. jan. b. Z velikim hrepenjem in obenem s strahom pričakovani 13. januar, ko se je izvršil plebiscit, ki naj odloči, komu naj pripade saarsko področje, je potekel v popolnem miru in redu z neznatno izjemo. Volitve v Posaarju so usodno tako za Nemčijo, kakor za mir v Evropi in za njeno konsolidacijo. Dolge vrste delavcev, ki so čakale, da pridejo na vrsto in da izvršijo svojo dolžnost, so bile tiho, nikjer ni bilo nobenega močnejšega glasu. V noči na nedeljo je močno smežilo v saarskem področju in vlaki so prihajali s precejšnjimi zamudami. V teku večrajšega dopoldneva je temperatura nekoliko popustila in med snegom je pričelo še deževati. Mednarodnih vojakov ni bilo videti v mestu, deloma so bili v službi na sami meji, ali pa so bili v svojih vojašnicah. Varnostno službo so vršili le domači stražniki, ki niso nikjer imeli povišja za resnejšo intervencijo. Sicer je res, da so bili volivci, ki so prišli iz Nemčije, bolj živahno razpoloženi in ko so prihajali, se je slišalo iz njih vrst zabavljanje, zakaj ni nikjer nemških zastav, zlasti pa so protestirali proti temu, da so morali odstraniti svoje strankarske znake in da so se morali podvreči strogi splošni disciplini.

Ob mraku: „Heil Hitler ...!“

Sele ko je legel mrak na zemljo, so prebivalci Posaarja okrasili okna svojih hiš z majhnimi božičnimi drevesci in prižgali sveče, enako so storili tudi trgovci v izložbah in lokalih. Domače ljudstvo se je po volitvah mirno razšlo domov, medtem ko so bili oni, ki so prispeli iz raznih krajev v Posaarje, prisiljeni oditi v gostilne in kavarne. Kljub temu policija ni imela dela in tudi ni hotela nastopati, čeprav so vročerkovni nemški fantje pričeli prepevati Horst Wessellovo himno in so klicali nemškemu državnemu predsedniku Hitlerju.

Pogled na industrijski del Saarbrückena, glavnega mesta Posaarja.

in gojiti le v pogostem stiku vernikov s cerkvijo, oziroma med dušnim pastirjem in verniki, ki se ne more omejiti le na liturgična cerkvena opravila, ampak se spopolnjuje in raste prav tako z mnogimi socialnimi vezmi vsakdanjega življenja. Tega pa ni mogoče tam, kjer so župnije prevelike ali kjer je farno središče predaleč stran od ostalih ljudskih središč. Tudi ne bo pravega farnega občestva tamkaj, kjer se dušno pastirstvo redno opravlja le s pomožnimi, nadomestnimi močmi. Potrebna je stalna osrednja osebnost v fari, ki je nekaka vidna vez one

Bomba

Edini resni incident se je zgodil v Neukirchen, kjer je pred zgradbo nemške fronte eksplodirala bomba, ki je napravila precejšnjo materialno škodo, dve osebi pa lažje ranila. Policija pa je krivce prišla. Tudi v Saarbrückenu je bilo nekaj ljudi aretiranih, ko so hoteli zvečer prirediti po ulicah demonstracije. Nekaj pred polnočjo so bile prepeljane v Saarbrücken vse volivne žare in stranjene v gledališče Wartburg, kjer jih čuvajo močne straže. Danes se je pričelo štetje glasov, ki bo končano jutri zjutraj ob štirih ali petih.

800 časnikarjev

V Saarbrückenu je okoli 800 časnikarjev. Od 539.000 volivcev jih je glasovalo okroglo pol milijona, torej 96–97%. V nekaterih volivnih prostorih je bilo glasovanje končano že okoli 10 dopoldne. Le tam, kjer je bila organizacija slabša, se je nekoliko zavleklo. Zlorab ni bilo, ker so bile tudi nemogoče, glasovnice so bile namreč tiskane v angleščini na filigran papirju. Ze ponoči in danes popoldne so se odpeljali s posebnimi vlaki iz saarskega področja vsi volivci, ki so prišli od zunaj.

Prenos volilnih žar v Ženevo

Pariz, 14. jan. AA. Iz Saarbrückna poročajo: Vse noč so na tovornih avtomobilih prevažali v Saarbrücken zapečatene žare z glasovi s posameznih volivšč v Posaarju. Na vsakem avtomobilu je bilo po šest vojakov z nasajenimi bajoneti na puškah. Žare so prenesli v Wartburg, kjer so tamonjske gledališče preuredili za delo glavnega plebiscitnega odbora. Čeprav je padel sneg in je bil hud mraz,

O izidu ni več dvoma

Kar tiče izida volitev, ni nobenega dvoma več, da bo večino dobila nemška fronta. Cele pristaši statusa quo trdijo, da je za nemško fronto glasovalo približno 70% volivcev, nekateri pa prisažajo, da jih je za to fronto glasovalo celo 75%. Seveda pa narodni socialisti pričakujejo še večji odstotek. Vsi znaki kažejo, da nemška fronta ne bo dosegla nad dvotretinske večine, to je nad 75%, temveč da se bo izid v odstotkih gibal od 68 do 73% v korist Nemčije.

Pristaši samostojnosti

Pristaši statusa quo, ki jim je žal, da niso mogli doseči za sebe ugodnejšega izida, so danes silno potrti, najbolj radi tega, ker s negotovostjo gredo nasproti neznani usodi. Jasno jim je, da ne morejo pričakovati prevelike zaščite veseli. Najbolj porazno pa je delovala na nje vest, ki je prišla v Posaarje ponoči, da je Francija zaprla svojo mejo. Čez mejo gredo lahko v Francijo le francoski državljani in oni, ki imajo poseben vizum francoskega konsulata v Posaarju.

50.000 beguncev

Splošno računajo, da namerava zapustiti saarsko področje okoli 50.000 ljudi, poleg njih pa še 5000 židov. Kakor se izve, so francoske oblasti pripravljene odpreti mejo samo kakim 24.000 beguncem, med njimi okoli 3000 Alžajčanom, ki so po vojni optirali za Francijo. Ljudstvo v obmejnem mozeljsem okraju je zelo nerazpoloženo napram saarskim beguncem ter odklanja vsako pomoč in azil. Zaradi tega bodo emigranti, v kolikor jih bo Francija sploh sprejela v svoje varstvo, takoj opremljeni proti jugu in v zapadne kraje, zlasti v okolice Toulousea. Najbolj neugodno pa je delovala na one, ki nameravajo zapustiti Posaarje, vest, da Francija brez najstrožje kontrole ne bo sprejela nobene osebe iz saarskega področja. Francoski konzulat v Posaarju je dobil točna navodila, da podeli vizum za prehod v Francijo samo onim beguncem, ki te res zaslužijo.

Židje v obupnem položaju

V naravnost obupnem položaju pa se nahajajo sedaj židovske družine, ki so po prevratu v Nemčiji po večini prišle v Posaarje in si tam ustvarile primeren življenjski obstoj, saj so bile gospodarske razmere v Posaarju zelo ugodne in židje so jih dobro izkoristili. Te židovske družine se sedaj že pripravljajo za odhod. Hišni lastniki so jim odgovorili, da stanovanja in trgovske lokale. Na nemške obljube ne dajo nič, v pomoč veseli pa ne verjamejo.

Nobenih obzirov ...!

Predvečerašnjim je duhovni vodja nemške fronte in znani industrijalec Röchling izjavil, da se ne more imeti nobenih obzirov do onih emigrantov, ki za saarsko neodvisnost niso imeli niti moralnih, niti političnih pravic, da se vmešavajo v usodo teh nemških krajev in da bi odločali o usodi ostalih, ki so delali proti interesom nemške domovine, in da bo s temi ljudmi obračunal državni pravdnik.

Upati je, da bo jutri, ko bo objavljen od 7 do 8 zjutraj izid plebiscita, v saarski komisiji in v političnih strankah zavladoval pomirjenje. V saarskem področju bodo jutri zaprte vse trgovine, tovarne in šole.

so velike množice vse noč opazovale tovrstne avtomobile in zbiranje žar. Ko so iz občinskega doma v Saarbrücknu odnesli žare, so se oglasili zvonovi s stolpa občinskega doma, množica pa je najprvo zapela nemško himno, nato pa posaarsko pesem, in Horst-Wessellovo pesem.

Zare z glasovnicami so spravljene v garderobi in koncertni dvoran wartburgskega gledališča. Polepše straži občinska policijska garda, pojačena z angleškimi oddelki. Štetje glasov se je pričelo ob 17.

Plebiscitna komisija bo odpotovala iz Saarbrückna jutri v Ženevo. S seboj bo odnesla uradna poročila o glasovanju v posameznih okrožjih in 60 žar z glasovnicami; te glasovnice bo v Ženevi sežgala v navzočnosti članov Sveta Zveze narodov. Komisijo bodo do francosko-saarske meje spremljali angleški oddelki čet s strojnimi.

Uspeh Italije

Rim, 14. jan. b. Podaljšanje mandata odboru trojice za saarski plebiscit daje možnost, da se na podlagi izvršenega plebiscita likvidira tudi vprašanje pripadnosti saarskega področja še na sedanjem zasedanju Sveta Zveze narodov. Fašistični tisk vidi v tem še en uspeh italijanskega delegata barona Aloisija, ki ima kot predsednik odbora trojice največ zaslug, da so se vprašanja glede organizacije in izvršitve plebiscita rešila na način, ki ni kršil niti nemških, niti francoskih interesov. Ker je mandat odboru trojice sedaj podaljšan, je baron Aloisij takoj atopil v zvezo s francoskim zunanjim ministrom Lavalom ter z nemškim strokovnjakom Bergerjem, ki se tudi mudil v Ženevi. V razgovorih, ki jih je imel z njim Aloisij, so se proučevale možnosti za francosko-nemško konferenco, ki bi se imela v najkrajšem času vršiti. Na konferenci se bo določilo vse potrebne za končno rešitev saarskega problema.

Versajski mir o plebiscitu

Predpisi glede plebiscita v Posarju se nahajajo v III. poglavju, 4. oddelku versajške mirovne pogodbe v členih 34 in 35, ki se dobesedno glasita:

Clen 34: Po poteku 15 let od uveljavljanja predstojajoče pogodbe bo prebivalstvo posarjske kotline pozvano, da svojo voljo tako izrazi:

Po občinah, oziroma po okrajih se bo vršilo namreč glasovanje o sledečih treh možnostih: 1. status quo, to je nadaljevanje v tej pogodbi ustvarjenega pravnega reda v Posarju; 2. združitev s Francijo; 3. združitev z Nemčijo.

Pravico do glasovanja ima brez oziroma na spol vsaka na dan glasovanja 20 let stara oseba, ki je ob priliki podpisa predstojajoče pogodbe v Posarju prebivala. Ostale predpise, posamezne podrobnosti in dan glasovanja bo Zveza narodov tako določila, da bo omogočeno svobodno, tajno in resnično odajanje glasov.

Clen 35: Zveza narodov odločuje na podlagi želje, ki je bila izražena v glasovanju, pod katero nadoblast bo ozemlje padlo.

Ako Zveza narodov sklene, da ostane za vse ozemlje ali samo za del ozemlja dosedanj pravni red, se Nemčija že sedaj obvezuje, da se odreka vsaki nadoblasti na način, kot bo to Zveza narodov smatrala za potrebno. Zveza narodov pa se obvezuje, da podvzame korake, da se končno veljavno ugotovljeni pravni red prilagodi trajnim interesom ozemlja in splošnim interesom.

Ako Zveza narodov sklene, da pade vse ali del ozemlja pod Francijo, se Nemčija že sedaj obvezuje, da odločitev Zveze narodov sprejme in da na podlagi tega sklepa vse svoje pravice in zahteve na tem ozemlju odstopi Franciji.

Ako Zveza narodov sklene, da pade vse, ali del ozemlja k Nemčiji, je Zveza narodov dolžna skrbeti za to, da se nadoblast Nemčije uveljavi v vseh upravi tega ozemlja.

Kako veliko je Posarje?

Posarje meri 1912 kvadratnih kilometrov, to je toliko kot porečje Ljubljane, ki meri 1913 kv. kilometrov, ali pa kot sedanji glavni mestni Ljubljana.

V luči rimskih sporazumov

Avstrija se oddahnila

Dolžnosti in pravice sosed pri nadziranju neodvisnosti

Dunaj, 14. januarja.

Avstrijski zvezni kancler, ki je, kot sem že večkrat omenil, zelo simpatičen in poleg tega še neizbrisljivi govornik in zaradi tega tudi strah avstrijskega tiska — on namreč ne dovoli, da bi se njegovi govori prinašali v izveščih, ampak jih hoče v celoti ali pa nič... in ker si nič noben zapis ne upa prinesiti, torej... — je imel zopet velik govor, v katerem je v glavnem obravnaval rimske pakte in porabil tudi to priliko, da je želel Nemčiji srečo v Posarju ter izrazil svoje upanje, da bo sedaj po francosko-italijanskem sporazumu lažje najti pot do sporazuma z Nemčijo. Toda najbolj znatna in za presojanje položaja v Podonavju najbolj važna pa je kanclerjeva izjava v tistem delu, kjer izraža svojo zadovoljnost, da je Avstrija postala predmet zanimanja vseh vele-sil, ki da so se združile, da skupno obvarujejo mir v ozemlju okrog Avstrije.

Iz tega mora človek sklepati, da je Avstriji bilo že silno tesno pri srcu, ko je zaradi raznih okoliščin vedno bolj ležala pod izključno italijansko varnost. Avstrijsko ljudstvo je brez dvoma bilo v veliki večini proti takšni politiki. S tem, da sta si sedaj v rimskem sporazumu Francija in Italija — ob prisrčnem prigovarjanju Anglije — delili skrb za avstrijsko neodvisnost in so pripravljene tudi sosedo Avstrije, da pri tem jamstvo sodelujejo, je padlo velikansko breme z ram avstrijske vlade. Danes ni več Italija prvomocna sila, ki zahteva zase prvenstvo v odločevanju podonavskih držav, ampak je pristala na to, da si to skrb deli s Francijo.

Ze zadnjic, ko so italijanske čete stale na avstrijski meji, so se druge avstrijske sosedo vzne-

trgela in Kranj skupno (1931 kv. km), ali za 900 kv. kilometrov večje kot je Ljubljansko barje (1000 kv. kilometrov). Prebivalstva je na tem ozemlju po ljudskem štetju 1. januarja 1933 823.444. Katoličanov je okroglo 650.000, delavcev 200.000. Vrednost premoega in železa ter vseh industrijskih naprav je bila cenjena na 18 milijard Din (dvakratni naš letni državni proračun).

Red in mir po vsej deželi

Saarbrücken, 14. jan. c. V vsem Posarju vlada tudi danes najlepší red in mir. Ker zaslave se niso izobesene, se danes sploh še ne opaža, da je bil večer usodni dan glasovanja. Samo na vlake, ki vozijo proti Franciji ali Nemčiji, je silen naval. Glasovalci, ki so prišli izvrševati svojo dolžnost iz inozemstva, se vračajo na svoje domove.

Po plebiscitu

Zeneva, 14. jan. c. Tukaj se danes poudarja, da bo sedanje stanje v Posarju ostalo vsaj še mesec dni. Tako po proglasitvi izida se bo sestel svet trojice pod predsedstvom barona Aloisija in sklenil, da se poda v Italijo in septane k prvi svoji uradni seji. Nato bo v daljšem zasiedanju razpravljalo o odločitvi glede Posarja. Doznava se, da bo Nemčija vključ vsemu morala poslati svojega delegata k tem sejam, da se opravi zadnje formalnosti. Mednarodne čete bodo ostale v Posarju do konca režima Zveze narodov in do predaje oblasti novim zastopnikom.

Denar že beži iz Posarja

Saarbrücken, 14. jan. TG. Prve posledice glasovanja se že kažejo. Vse francoske banke so oblegane od vlagateljev, ki hočejo spraviti denar na varno v Francijo. Prav tako se selijo tudi že inozemske banke, ki zahtevajo tudi od industrije povračilo investitvinih posojil iz strahu, da ključasti zmagovalci ne bi zares izpolnili svojih obljub, da se bodo takoj po zmagi masčevali nad inozemskimi izsesalci in židovskimi krvošesici.

Kaj se godi v Aziji?

Ataturkov blok

Zoeza muslimanskih držav

Rusija organizira uso srednjo Azijo za svojo lastno korist

Istanbul, 14. jan. (Posebno poročilo »Slovenec«.) Politična pogajanja za italijansko-francoski sporazum kakor tudi priprave za plebiscit v Posarju so odvrnile vse evropsko politično pozornost od važnega dogodka, ki so ga veliki svetovni listi samo mimogrede omenili.

Te dni so se namreč zbrali pri predsedniku Turčije Kemalu Ataturku zunanji ministri Iraka in Perzije, Nuri paša in Kazami paša, ki so imeli dvodnevna posvetovanja, nakar so zopet izginili po puščavskih stezah. Turško časopisje je prineslo samo kratko, tri vrste dolgo uradno poročilo o tem tajinstvenem obisku, ki ga pa nadalje gotovo po navodilih cenzure ni smelo komentirati. Ker pa je v javnem mnenju, predvsem pa v diplomatskih krogih le vrelo in so se začele širiti razne govorice, je turško znanje ministristvo uradno povedalo, da takšni sestanki dandanes vendar niso več kaj izrednega in da se bodo tudi v bodočnosti še večkrat ponavljali, da poudari o skupnost vseh prednazijskih držav.

Iz tega se da z gotovostjo sklepati, da je zblíževanje, ki smo ga v poletnih mesecih opazili med Turčijo in Perzijo ob priliki obiska perzijskega šaha Riza Pehlevi v Ankari, že zelo napredovalo in da imamo dandanes prav za prav že pred seboj dovršeno dejstvo politične zveze med muslimanskimi državami Turčije, Iraka in Perzije.

Odnosaji med Turčijo in Perzijo so da-

nes tako vidno prijateljski, da se lahko govori o politični in vojaški zvezi na ozemlju, ki sega od Balkana do Afganistana. Pri tem pa ne pozabimo, da sta se Turčija in Perzija v svoji zgodovini znašli na isti fronti le v boju proti Rusiji, med tem ko sta danes v isti meri ruski zaveznici in prijatelji. Torej je zveza med Turčijo in Perzijo naperjena drugam, ne več proti Rusiji. Zadnje mesece sta se obe muslimanski državi trudili, da si osvojita tudi udeležbo Iraka, ki je navidežno sicer neodvisna država, a je dejansko še popolnoma pod angleškim nadzorstvom. Vlada sama pa je nacionalistična in Kemalu Ataturku ter šahu Pehlevi ni bilo treba mnogo agitirati za zblížanje, tem manj, ker sta pristala na nekatere za Irak ugodne obmejne spremembe.

Značilno je, da obe državi, Perzija in Irak, brez ugovora priznata Turčiji vodilno vlogo pri organizaciji mladega muslimanskega in arabskega nacionalizma v Aziji. Sporazum, ki se je med njimi ustanovil brez diplomatskega šundra, je danes že podoben Mali zvezi ali Balkanskemu sporazumu ali Baltickemu bloku. Evropa bi storila prav, če bi temu zbiranju posvečala več pozornosti. Posebno še, odkar se nahaja v Ankari kot veleposlanik sovjetske Rusije znani Karakan, ki bi rad Rusijo od juga gori zavaroval s velikim muslimanskim in ruski prijateljskim blokom držav pod vodstvom Rusije.

Iz notranje politike

Uzunovičeve idejne smernice

Belgrad, 14. jan. m. Po vladni izjavi g. Bogoljuba Jelčiča je večina poslancev in senatorjev odšla na svoje domove, kjer je prebila božične praznike, nakar se je podala na agitacijo med svoje pristaje za kandidate v dopolnilne senatorske volitve, ki bodo 3. februaria letos. Za predstavništvo kandidatnih list JNS je ožji odbor te stranke na svoji zadnji seji določil banovinske konference, ki so se pričele včeraj.

Ena med prvimi konferencami je bila zopet določena za Niš, rojstni kraj bivšega predsednika vlade in šefa JNS g. Uzunoviča, ki naj bi podala ugoden akord za vse ostale banovinske konference JNS. Na to konferenco je bil napovedan tudi prihod g. Uzunoviča, kjer bo po daljšem času, to je po zadnjih dogodkih, ki so se odigrali v našem notranjem političnem življenju, prvič zopet javno nastopil. Po zadnji seji vodstva JNS, na kateri je bil sprejet znani komunique v pogledu zadržanja te stranke napram vladi g. Jelčiča, ki pri večini narodnih poslancev in pristavev JNS ni našel odobranja, je vladalo v političnih krogih že včerajšnji Uzunovičev govor precejšnje zanimanje.

Politični krogi so pričakovali, da bo šef večinske stranke v narodni skupščini v svojem govoru razprl megle, ki ovira jasen pogled v vse notranje življenje, ki se je pojavilo v sadnjem času med večino narodnih poslancev, ki se usmerjajo v čisto druge poti, ki dostikrat niso čisto v skladu z nameni vodstva te stranke. V kolikor je šef JNS g. Nikola Uzunovič to dosegel in uspel, se bo kmalu pokazalo.

Včerajšnji niški sestanek je pa bil tudi drugače zelo zanimiv. Na konferenco JNS, kakor rečeno, je prišel tudi sam šef stranke g. Nikola Uzunovič v spremstvu bivšega ministra in senatorja g. Koste Timotijevića, ki je konferenco tudi otvoril ter ji ves čas predsedoval. Navzočim zborovalcem je pojasnil, na kakšen način naj se izvrši kandidacija za popolnilne strankarske volitve, da bi se ota posel izvršil, kakor bi bilo najbolje za državno politiko in našo stranko.

Po pojasnitvi, ki jih je zborovalcem podal g. Kosta Timotijević, je takoj prevzel besedo g. Nikola Uzunovič, ki je uvodne besede posvetil tragični smrti viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Navzoče skupščinarje je pozval, naj z enominutnim molkom počaste njegov spomin. Takoj zatem je g. Uzunovič prešel na politični del svojega govora ter izjavil, da zanika vse vesti, da bi se sedanja kraljevska vlada oddvojila od JNS in da vé že za tozadevno razpoloženje sedanje vlade ter da je on osebno prepričan, da se bo ohranilo

narodno in državno edinstvo Jugoslavije same tade, če se bo žuvalo edinstvo JNS.

Precej navzočih zborovalcev se je pri tej kategorični izjavi šefa JNS spogledalo ter se spraševalo, kdo je šefa te stranke pooblastil, da lahko podaja na račun vlade tako važne notranjepolitične izjave.

Zatem je g. Uzunovič zašel na svoje že staro in znano polje ter je navzočim zborovalcem zopet zagotavljal, da ne more biti nikakega vračanja v staro politično življenje ter da se je treba odločno in jasno izjaviti, za šestojanuarsko politiko. Svoj daljši govor je zaključil Uzunovič takole: »Govori se, da se bo iz ostankov bivše Radikalne stranke, Slovenske ljudske stranke in Jugoslovanske muslimanske zajednice osnovala politična stranka Jugoslovanske nacionalne zajednice. Naša želja je, da se ta stranka čimprej ustanovi, ker bi tudi nam bilo drago, da bi imeli takega partnerja v narodu ter da bi tekmovali, kdo bo bolj dobil zaupanje naroda. Samo ti gospodje morajo vedeti, da svoje organizacije prilagode sakonu, da pohite med narod, kakor tudi mi, in ustanove organizacije, kakor to, zopet ponavljam, sakon predpisuje, da ta organizacija naroda ne sme biti niti separatistična niti verska niti plemenska niti pokrajinska, ker so to danes nemogoče stvari. Če se tako blokirajo, kakor določa sakon, je vse v redu in vas prosim, da mi ne samerite, da tu stvari čisto ponavljam. — Uzunovič je zaključil: »Ko zna bolje, široko mu polje!«

Postavljanje kandidatnih list za dravske senatorje

V ponedeljek, 14. januarja se je vršila v Ljubljani v Kazini seja slovenskega vodstva JNS, katere so se med drugimi udeležili: minister dr. Marušič, dr. Kramer, Pucelj itd. Razpravljali so o kandidatih za senatne volitve.

Dr. Marušič je predlagal sledečo listo:

1. Nosilec dr. Marušič — namestnik Pucelj.
2. Kandidat dr. Dinko Puc — namestnik dr. Režek iz Novega mesta.
3. Kandidat Janžekovič, posestnik iz Stajerske — namestnik notar dr. Rado Jereb.

Dr. Kramer pa je predlagal naslednjo listo:

1. Nosilec dr. Marušič.
2. Dr. Kramer.
3. Ivan Pucelj.

Pri glasovanju je dobila Marušičeva lista 42 glasov, dr. Kramerjeva pa 36 glasov. Nato je dr. Kramer izjavil, da bo predmet predložil v Belgradu glavnemu odboru, ki naj se odloči za eno ali drugo listo — ali pa obe, in naj v tem slučaju odločijo volivci.

Osebnosti vesti

Belgrad, 14. januarja. Upokojeni so: Miloš Sretenović, pomočnik kmet. ministra v 2. skup. 1. stop., Marko Mojsilović, načelnik sploš. oddelka kmet. ministrstva v 3. skup. 1. stop., dr. Ljudevit Prohaska, načelnik oddelka za živinorejo kmet. ministrstva v 4. skupini 1. stop., Zoltan Marcel, inšpektor kmet. min. v 4. skupini 1. stop.

Imenovani so: za načelnika splošnega oddelka kmet. ministrstva v 3. skup. 1. stop. Božidar Ranković, načelnik oddelka za agrarno politiko, za načelnika živinorejskega oddelka v 3. skup. 2. stop. Milan Dunjić, načelnik kmet. odd. banke uprave moravske banovine, in za načelnika kmet. oddelka banke uprave vardarske banovine v 3. skupini 2. stop. Borislav Milutinović, načelnik iste banke uprave v 4. skupini. — V svrhu varčevanja ostane mesto ministrovega pomočnika nezasedeno.

Belgrad, 14. jan. m. Iz VII. se napredovali v VI. skupino sledeče učiteljice: Antonija Ramovš v Trbovljah, Zorka Rogelj pri St. Lenartu v Slov. gorici, Janja Šegula v Ptuj, Albert Čok v Zagorju, Elizabeta Čotić v Šmartnem pod Smarno goro, Angela Doležalek v Polhovem gradu, Marij Brumen v St. Jurju ob Ščavnici, Marija Kramer v Vranskem in Albin Horvat v Mariboru.

Razveljavljen je ukaz o napredovanju v VI. skupino Feliksa Tavčarja, veroučitelja v Ljubljani, in ukaz o napredovanju v V. skup. Marjete Cundrič, predmetne učiteljice na dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani.

★

Belgrad, 14. jan. AA. Gradbeno ministristvo je razpisalo ofertalno licitacijo za gradnjo poslopja za Pošto hranilnico in glavno pošto v Belgradu za proračunski znesek 19.393.449,59 dinarjev. Licitacija se bo vršila v gradbenem ministristvu 14. febr. t. l. ob 11 dopoldne; pred licitacijo je treba položiti kavejce v znesku 1.020.000 Din. Gradbena dela plača Poštna hranilnica.

Trpeča Cerkev v Mehiki

S strojnicami na katoličane

Bitka v Tacubayi

Mexico City, 14. jan. TG. V noči na nedeljo je prišlo v predmestju Tacubaya do prave pončene bitke med katoliškimi verniki in med policijo. Spopad je zahteval 25 žrtev, med njimi tri smrtno. Policija je v tem predmestju aretirala pri oltarju duhovnika, ki je imel večernice, in ga odpeljala v policijske zapore. Verniki so se že pri tej priliki postavili policiji po robu. Vest o nasilni aretaciji duhovnika so je kot blisk raznesla po vsem mestu in katoliški verniki so v stotinah začeli drveti v predmestje in so hoteli policijske poslopje zasesti. Policija je začela na vernike streljati kar s strojnimi. Ker je vladala v predmestju tema, se je razvila med policijo in med ljudstvom pra-

va krvava bitka. Nekaj časa so streljali, nakar so se spoprijeli z rokami. Vlada je poslala vojaštvo v predmestje, ki je začelo surovo razsajati in je proti jutranjim uram »vzpostavilo red«. Katoličani so pustili na bojišču tri mrtve in 20 več ali manj težko ranjenih, medtem ko policija ni hotela izdati, koliko smrtnih in ranjenih žrtev je imela. Vlada je sedaj proglašila obsedeno stanje v tem predmestju. Vest o pokoljih pa gre dalje po deželi in od povsod javljajo znake velikega vznemirjenja med prebivalstvom.

Mexico City, 14. jan. b. Po vestih, ki so se včeraj razširile, je v Mexicu včeraj izbruhnila vstaja. Uradni krogi jo sicer odločno zanikajo.

Turški vojni minister - Bosanec

Sarajevo, 14. jan. b. Novi turški vojni minister Husein Zeki Ajia je poslal svojemu bivšemu tovarišu trgovcu Bubuloviću pismene pozdrave. Novi turški minister je namreč Bosanec. Rodil se je v Gradiški, pa je kmalu odšel s svojim očcem v Turčijo. V Turčiji je dokončal svoje študije in je bil za časa, ko je vladal sultan Mehmed V. sreski načelnik v Turčiji. Ko je nastala doba prevrata, je Husein Zeki prišel v Sarajevo ter je na Bistriku odprl s Bubulovićem špecerijsko trgovino. L. 1921 je odšel v Ankaru, kjer ga je Gazi Mustafa Ataturk postavil za uradnika v zunanjem ministristvu. Kmalu nato je Husein Zeki postal poslanik v Londonu, odkoder se je bil zopet premeščen v Moskvo. Iz Moskve se je vrnil nazaj v Turčijo ter postal vojni minister. Njegovo družinsko ime je Alagić.

Volitve v Angliji

London, 14. jan. b. V političnih krogih računajo, da bodo nove volitve prihodnje jesen tako za poslansko, kakor tudi za lordsko zbornico, čeprav uradno o tem še ni ničesar znanega. Določitev termina za razpis novih volitev je odvisen od zunanje-političnih dogodkov, zlasti pa o tem, kakšen bo uspeh mirovne akcije angleške vlade.

Bourbonska škola v Rimu

Rim, 14. jan. c. Danes je tudi Rim imel svojo kraljevsko poroko. Poročila sta se hčerka bivšega španskega kralja, princesa Beatrice in pa princ Torlonia, član ene najuglednejših italijanskih aristokratskih družin. Poročni obred je v Jezusovi cerkvi izvršil bivši španski primas in kardinal v Toledo, prisostvovala pa sta poroki tudi italijanski kralj in kraljica. V prezbitariju cerkve je okoli mladih poročenov stalo nad 80 princov in princezin, ki so vsi člani kraljevskih družin iz vse Evrope. Iz Španije je prišlo več posebnih vlakov navdušenih monarhistov, znani italijanski parnik »Rex« pa je iz Gibraltarija napravil posebno vožnjo s španskimi izletniki v Rim.

Madjarska prosi

Zeneva, 14. jan. b. Madjarska vlada je pro-sila Svet Zveze narodov, naj čimprej likvidira vprašanje marsejskega atentata. Po vseh znakih sodeč pa se bo zadeva najbrž odgodila do meseca maja.

Dunajska vromenska napoved: Nestalno in oblačno vreme, zvišanje temperature, ponekod meg.

Duhovnija sv. Družine v Mostah

Zgradi naj se zaobljubljena cerkev slovenskih družin - Tako so Moste prvič praznovala god sv. Družine

Moste pri Ljubljani, 14. jan.

Obširna občina Moste, ki šteje kakih 7000 duš, nujno kliče po urejenem župnem pastirstvu. Že pred 5 leti se je ondi ustanovilo društvo za zgradbo župne cerkve sv. Družine. Z ozirom na potoče razmere v tej občini je bilo kaj primerno, da so ustanovitelji sklenili, bodočo župnijo postaviti pod varstvo sv. Družine, katera bi tako postala zaščitnica prve župnije na Slovenskem. Prvi predsednik tega novega društva je bil g. škof dr. Gregorij Rožman, dokler je bil še generalni vikar. Ko je sam zasedel škofovsko stolico ljubljansko, je predsedstvo prevzel g. stolni prošt Ign. Nadrah. Gospod knezoškof je v zadnjih mesecih ukrenil, da začasno hodi iz Ljubljane v Moste ob nedeljah maševat in pridigovat g. prof. Terčelj. Za to službo božjo, ki naj bi bila nekako farno opravilo, so č. karmeličanke dale na razpolago svojo cerkvico, ki pa je že davno postala premajhna. Tudi cerkveni pevski zbor so si Moščani takoj sestavili; sedaj pridno in lepo prepeva v čast božjo pri vseh prilikah.

Včeraj je cerkveno društvo prvič povabilo Moščane k praznovanju patrone bodoče župnije — sv. Družine. Ob 9. uri dopoldne je imel predsednik društva mil. g. prošt Ign. Nadrah pri karmeličankah ob obilni asistenci slovesno pontifikalno sv. mašo, pri kateri je prekrasno pel cerkveni pevski zbor s spremljevanjem orkestra. Ljudstva je bilo toliko, da ni bilo več prostora v cerkvici.

Popoldne je bila slovesnost v ljudskem domu, kjer se sedaj pod okriljem »Doma sv. Družine« pod vodstvom č. šolskih sester zbira mladina, pred vsem ženska — v zavetišču. K tej slovesnosti se je napovedal sam g. knezoškof. Vneti Moščani so svojega nadpastirja preprosto, a pristrčno sprejeli. Odbor društva je ob ¼ 4 popoldne sprejel knezoškofa pred karmeličansko cerkvico, kjer je bil postavljen prvi slavolok z napisom: »Pozdravljeni, naš nadpastir!« Drugi slavolok je stal pred »Ljudskim domom« in je nosil pomemben napis: »Duhovnija svete Družine svojemu ustanovitelju!«

Medtem pa je dvorana v galerijo vred že bila tako prepolna ljudi, da prevzvišeni eploh ni mogel iti skozi stranski vhod pred odprk. Lahko rečemo, da v Ljudskem domu še nikdar ni bilo toliko ljudstva. Mnogo jih je moralo oditi.

Ko je stopil g. knezoškof v dvorano, je mešani pevski zbor na odru lepo zapel pesem: »Pozdrav vladiki«, nakar je moški zbor zapel še eno priloznostno pesem.

Mladina sv. Družine knezoškofu

Ko se je zastor drugič dvignil, je stala na odru velika četa otročičev. Pred nje je stopila mladenka, ki je gospoda knezoškofa nagovorila v imenu moščanskih deklet ter ga prosila pomoči za zgradbo cerkve sv. Družine.

Za njo je nastopila druga mladenka, katera je deklamirala to-le pristrčno pesmico, katera je marsikomu izvalila solze:

Prevzvišeni!

Pozdravljeni iz dna srcal!
Med svoje prišli ste otroke,
ki Vam v globoki udanosti
poljubljajo škofovske roke.

Med majhne hiše ste prispeli,
kjer delavci prebivajo;
v teh hišah bournih se navadno
skrbni in solze skrivajo.

A vendar v naših malih hišah
živi še skriti Nazaret.
V te hiše hodi prav pogosto
Marija z Jezuskom se gret.

Čeprav so mrzli ti domovi,
pa vendar ogenj v njih žari,
ta ogenj greje naše duše,
ko božje Dete v njih živi.

Prav radi Jezusku bi dali
vsaj skromno, malo hišico,
prav radi cerkev bi zidali
za blaženo Družinico.

Kako bi bili vsi veseli,
če bili bi uslišani,

da Dete božje bi imeli
na sredi Most med hišami.

To našo preiskreno željo
izrekamo pred Vami vsi
in kličemo iz src preudanih:
»Pozdravljeni, Prevzvišeni!«

Nato se je otroška četa iz ozadja odra poglala v ospredje in lepo zapela nekaj fletnih pesmic.

Pozdrav Moščanov

Po teh ljubkih otroških nastopih je nagovoril knezoškofa in vse navzočne podpredsednik Društva za zgradbo župne cerkve sv. Družine v Mostah, ki je imel daljši govor o pomenu sv. Družine za naše zemeljske družine, posebej še za Moste. V drugem delu govora je med drugim poudaril tole misel:

Premalo je med nami življenja v duhu sv. Družine, premalo živimo v skupnosti s sv. Cerkvijo. Saj ni res, kar govore nekateri, sicer dobri ljudje, da je dovolj, če človek v cerkev hodi, cerkev pa si lahko poišče kjerkoli. Središče vsega našega delovanja mora biti župnija. Župna cerkev naj bi za katoliške kristjane bila tista vez, ki jih druži v eno duhovno družino. Kjer pa so župnije prevelike, se ta vez zrahlja. Zato tudi mi v Mostah tako živo čutimo, da nam nekaj manjka. Župna cerkev je nas vseh duhovna očetova hiša. Pri istem tabernaklju naj bi se zbirali, ob isti obhajilni mizi se duhovno hranili, v isti spovednici si lajšali gorje, pri istem kamnu bili krščeni, isti zvonovi bi nas budovali, nam zvonili k vstajenju in nas spremili tudi v grob. Župna cerkev naj bi nas torej od zibelke do groba spominjala, da smo drug na drugega navezani, ter nas vezala v brate in sestre. Tam, kamor ne sega več glas župne cerkve, je zatrt tudi glas bratovstva in ljubezni. Prav zato je nam Moščanom potrebno župno dušno pastirstvo. — Nato govornik navaja zgled iz Francije in Holandije ter nadaljuje: Nekdo je pred kratkim dejal: »Pri nas pa ne pojde, kakor je šlo tam.« Prašal sem ga: »Ali pa je to pri nas potrebno?« — »Prav potrebno je!« je odgovoril. Če je potrebno, je naša častna dolžnost delati. Uspeh pa je odvisen od naših žrtve in molitve, da si z njimi izprosimo blagoslova za svoje delo. Nato se je govornik zahvalil g. knezoškofu za dosedanje naklonjenost in podporo ter ga prosil nadaljnje podpore in blagoslova.

Končal pa je z besedami:

Naj bi sveta zaščitnica bodoče moščanske fare preoblikovala srca toliko moščanskih družin, očetov, mater in otrok, katerim je beseda družina postala tuja in neznana. Naj bi se po sveti Družini vse Moste združile v skupni očetovi hiši — v župni cerkvi in bi vsi bili eno. Morda bo naše prizadevanje za župnijo sv. Družine tudi v drugih krajih slovenske domo-

vine vzbudilo ognja, kateri bo pomagal očistiti vse slovenske družine. Zato upamo, da bo prva župna cerkev Sv. Družine na slovenskih tleh zgrajena ne le s prispevki Moščanov, ampak tudi s pomočjo vseh vernih Slovencev, ki žele, da bi luč bethlehemske zvezde in svetli vzgled iz nazarenske hišice razsvetlila in posvetila v vse slovenske domove.

Naše delo pa naj blagoslovi Večni Bog!

Nato je ob splošni tišini povzel besedo g. knezoškof, ki je izjavil:

Govor g. knezoškofa

Ce bi že poprej ne bil vedel, bi danes videl, da vas je kar dovolj za eno faro. V zadevi moščanske lare je treba razločevati tri stvari: duhovnik, streha za duhovnika in za cerkev, samostojna župnija.

Ljudje navadno mislijo, da je ustanovitev samostojne župnije priprava stvar. V resnici pa tako prizadevanje naleti na toliko ovir, da marsikdo začne obupavati. Pred vsem moram reči, da je vprašanje samostojne župnije v Mostah odvisno bolj od vas Moščancev kakor pa od mene.

Najprvo dobite duhovnika

Takoj, ko sem postal škof, sem dobil prvo prošnjo za duhovnika od vas iz Most. Radi bi bili dobili duhovnika, ki bi med vami izvrševal dušno pastirstvo, saj so nekateri kraji v Mostah tako redkokdaj videli duhovnika. Danes pa vam lahko povem, da v nekaj tednih dobite v Moste svojo župno cerkev, ko ste mu že preskrbeli streho. Od vas ne želim drugega, da bo ta duhovnik med vami mogel tako skromno živeti, kakor skromno žive vaše družinice. S tem bi bilo zaenkrat prvo vprašanje rešeno v vašo zadovoljnost.

Zaobljubljena cerkev slovenskih družin

Drugo vprašanje je cerkev. Sedaj imate v nedeljah dopoldne svojo službo božjo v karmeličanski cerkvi. Ta cerkev je že sedaj premajhna za vaše potrebe. Pomisliti pa moramo tudi, da je to redovna cerkev, kjer zaradi strogih pravil redovnic ne morejo v cerkvi opravljati niti popolnanske pobožnosti, niti krsti in druga opravila, ki so v dušnem pastirstvu potrebna. Zato morate nujno misliti na to, da dobi sv. Družina v Mostah svojo streho, ko ste že preskrbeli streho du-

Zdravstveno stanje v kranjskem okraju

Na uradnih mestih smo se informirali o zdravstvenem stanju v kranjskem okraju in so nam bili zelo ljubeznivo dani potrebni podatki. Po dobljenih informacijah ni bilo v preteklem letu večjih epidemij. Pojavile so se pač sporadično in so bile tudi hitro zadušene. Malo večja epidemija je bila poleti v Dupljah in na Primorskem pri Kranju. To je bila škrlatinka. Iz teh središč se je širila nato po okolici in po Kranju. Bila pa je v kratkem zadušena in sploh ni povzročila smrtnih slučajev. Bolezen je sedaj popolnoma zatrta radi tega, ker higijski zavod upravlja cepljenje do 10 let starih otrok. Doslej so bili cepljeni otroci v občinah Tržič, Križ, Naklo, letos se bo vršilo cepljenje v Kranju in okolici. Uspeh cepljenja se je v navedenih občinah že doslej pokazal. Ob prvi priliki bomo prinesli tudi statistiko cepljenja.

Največ skrbí prizadeva sedaj zajezitev jetike. Ta se je posebno zadnje čase razpasla na črti Škofja Loka—Tržič in okužuje zlasti tovarniško delavstvo. Za širjenje bolezni je največja nevarnost radi tega, ker bolniška blagajna odpušča neozdravljive bolne ter jih prepušča v domačih občinah samim sebi. Zlasti bolniki z odprto jetiko tako okužujejo celo okolico. Ti slučajni celo naraščajo. Tovarna izžema citrono in izžeto vrže ven, so nam povedali na merodajnem mestu. Zraven pa pride bolniška blagajna, ki utemeljuje sarkastično odpuštnice: »Po zakonu o zatiranju bolezni čl. so se odpuštili«. Tak je bil zadnje čase slučaj za Kovor, ko je bilo odpuščenih kar 9 bolnikov.

Čeprav je stanje radi tuberkuloze trenutno zelo slabo, vendar se dela z vso vnemo, da se omeji ta bolezen. V Kranju je ustanovljen protituberkulozni dispanzer, ki že posluje. Trenutno

hovniku. Ljubljanski arhitekt in vaša rojakinja delata načrte za novo cerkev sv. Družine v Mostah. Izražam pa svojo željo, naj bo nova cerkev skromna, kakor je bila skromna sv. Družina, da se bo lepo prilegala okolju vaših skromnih hišic, sredi katerih bo stala. Biti mora poceni, da jo boste zmogli, saj ste po večini reveži. Vendar mora pri vsem tem biti dostojen dom sv. Družine. Prav nič ne dvomim, da boste svojo cerkev sv. Družine kmalu postavili. Predgovornik je omenjal, kako so v zapuščenih pariških predmestjih v enem letu zgradili 10 novih župnih cerkev. Tam je pariški kardinal Verdier najel posojilo 60 milijonov frankov, za katero so prevzeli jamstvo premožnih francoskih katoličani in ga bodo tudi oni plačali. Takega razpisa bi mi ne mogli napraviti. Jaz res ne vem, kje bi dobil tiste premožne ljudi, ki bi hoteli denar za novo cerkev tako rekoč posoditi Bogu. Tako bo najbrže vaša bodoča župna cerkev morala zrasti po večini iz vaših žrtve. Pa ne bojte se tega! Vse božje stvari rastejo le z žrtvami. In le to, kar je z žrtvami storjeno, je trajno! To bo na skalo postavljeno. Ko je vaš govornik govoril o tem, da bi tudi drugi Slovenci pomagali graditi prvo župno cerkev sv. Družine na slovenskih tleh, mi je prišlo na misel to-le: Verna in dobra družina je največja dragocenost vsakega naroda. Ali bi zato ne bilo prav, ko bi na vsem Slovenskem, ali vsaj v ljubljanski škofiji, vpeljali, da bi vsaka novoporočena dvojica, ko si ustanavlja svojo družino, za večjo srečo in božji blagoslov svoji družini, darovala takrat večji znesek, najmanj pa vsak 10 Din za prvo župno cerkev sv. Družine na slovenskih tleh? Ta misel naj se izvede in na ta način se bo po Slovenskem precej nabralo. Naj bo vaša cerkev nekako zaobljubljena cerkev vseh katoliških družin pri nas.

Samostojna župnija sledi

Tretji korak je nato samostojna župnija! P. Zakrajšek, ki je pri sv. Kristofu v Ljubljani ustanovil novo župnijo sv. Cirila in Metoda, je rekel, da bi v Ameriki lažje ustanovil 12 župnij kakor v Ljubljani eno. Od cerkvene strani v tem oziru navadno ni ovir. Pač pa državna oblast na podlagi starih avstrijskih zakonov, ki pri nas v tem pogledu še veljajo, mnogo zahteva. Do samostojne župnije je zato navadno pot dolgotrajna.

Za sedaj se vam bo torej najprej izpolnila želja po lastnem duhovniku, katerega dobite v nekaj tednih. Med tem se boste lotili cerkve. Potem pa tudi do župnije ne bo več daleč. Prav iskreno želim, da bi med vami kmalu zrastle cerkev svete Družine, ki bo župna cerkev bodoče samostojne župnije v Mostah. Ta župnija bo za sedaj obsegala vso sedanjo občino Moste.

Da bi ljubi Bog to delo blagoslovil, podelim vam, vašim družinam in vseh občin Moste, bodoči župnji, nadpastirski blagoslov.

Po blagoslovu je mladina neizrečeno ljubko na odru predstavljala bethlehemske prizore iz življenja sv. Družine, nakar so pevci zapeli »Povsod Bogal« Občinstvo se je razšlo med živahnimi ovacijami g. knezoškofu.

Uboj na meji

Ljubljana, 14. januarja.

Oblasti so izdale tiralico za 22 letnim Francom Avsecem iz vasi Pudoba v Loški dolini. Avsec je na meji v snežniških gozdovih ubil nekega omejnega stražnika, nato pa pobežnil neznan kam. Na begu je odvrgl še zimski suknjič, ki so ga pozneje našli. Avsec je visok in močan fant. Na glavi ima kapo.

Slovenec - kralj Eskimov

Po pismih slovenskega izseljenca Janeza Planinskega priobčuje Anton Podbevšek.

Odpeljal sem se naprej in prenočeval na peščenih gričih. Tisto noč je zapadel nov sneg. Drugi dan je stalo sonce zelo visoko in se strašno bliščalo. Segel sem po očalih, toda teh ni bilo okrog vratu. Začel sem preiskovati prtljago, a jih nisem našel. Bržkone mi jih je izmaknil hudomušen eskimski pobalin. Seveda, če bi bilo kaj lesa, bi si lahko napravil druge. Toda bil sem še vedno na Golem ozemlju, kjer ni bilo niti bilke in je do pragozdov bilo še vedno najmanj tri dni vožnje. Medtem se je sonce dvigalo višje in višje in se bliščalo vedno bolj in bolj. Bril je mrzel sever, zopet sem zapregel pse in se odpeljal naprej. Pokrival sem si oči z rokami, da se obranim tega peklenškega sijaja. Trepalnice so mi pričele otekati in pred očmi so se mi jela vrtili krvavo-rdeča koleca. Bolečine so se me lotile v glavi, v prsih, v možganih in obistih. Legel sem na trebuh in si zavil glavo v jelenovo kožo. Vendar pa sem kljub temu moral paziti na pse, da obdržim pravo smer.

Medtem se je zmrznilo in sem zaspal na snegu, ne da bi izpregel utrjene živali. Bolela me je glava in obisti. Žutraj sem se zastoj oziral naokrog, da bi opazil vsaj malo palice in si z njo pomagal. Zato sem zapodil vse v divji tek, želeč si, da dospem v pragozd prej, preden bo prepozno. Ležal sem ves čas na trebuhu, zdaj pa zdaj z velikimi mukami odprl oči in pogledal iz jelenove kože. Psi so še vedno tekli naprej in naprej. Le tu pa tam sem zaklical volniku in ga opozoril, da prosim na smer vožnje.

Toda nesreča ne pride sama. Prikazali so se v velikih trumah jeleni in psi so nepokorni. Nič več nisem vedel, v katero smer se moram voziti. Le bolečine so me mučile v glavi, prsih in obisti. Iznemada sem začutil, da padam. Ko sem zbral

raztresene svoje misli, sem ležal v snegu. Izgubil sem rokavice. Dvignil sem se in pričel klicati pse, toda brez uspeha. Do smrti utrujen sem legel v sneg in se potopil v nezavest. Koliko časa sem tako ležal, nisem takrat vedel in ne bom nikoli vedel. Slednjič mi je bilo, kot da sanjam. Slišal sem tuljenje severnih volkov, potem je bilo zopet vse tiho in mirno. Nenadoma pa sem zaslišal jasno in razločno besedico »Marš!« Kot utopenec, ki pograbi najmanjšo bilko, sem se oprijel te besedice. Jeli mogoče, da je tu v bližini človeško bitje?

Skušal sem vstati, a zaman. Premakniti nisem mogel ne roke ne roke. Tedaj sem zopet zaslišal: »Haj, marš!« toda veliko bliže. Nekdo me je prijel za roko in vnovič kliknil: »Haj!« Potem mi je segel v nedrje, potipal srce in ugovoril: »Tenegil, kiabič epimatešiv!« Hvala Bogu, še živi! Čutil sem še besedico: »Marš!« nato pa sem zopet izgubil zavest. Ko sem se prebudil, je bilo že zelo temno. Čutil sem, da imam obvezano glavo in roke. Nekdo mi je pravkar odvezoval obe roki in mi položil nekaj hladilnega na oči. Skušal sem spregovoriti, a nisem mogel in tako sem znova zaspal. Zbudil sem se tu in tam, a večinoma sem spal.

Nazadnje sem le toliko okrevljal, da sem pričel jasno misliti in ugibati, kje da sem in kdo je ta nekdo, ki me je negoval in pital kot otroka? Govoriti pa še zmerom nisem mogel in tako so pretekli dnevi in tedni in končno dva meseca. Ko mi je dejal neznane, da lahko poskusim svoje oči, sem sedel na jelenovo kožo in sklonil glavo, da mi odzame obvezo. Kar sem naprej videl, so bile mokosine. Še danes jih vidim živo pred seboj, kako lepo so bile okrašene s konjsko žimo, jezevim bodicami in s svilinami cveticami. Hitro sem pogledal kvišku, da vidim, kdo stoji pred menoj. Prvič po tolikih letih sem opazil — žensko, napravljeno kot evropske ženske. Gledal sem jo nekaj časa in ravno sem jo hotel vprašati, kdo da je, ko se mi je pričela smejati in me je vprašala v kree-indijanskem narečju: »Ki nišitovinam bič?« Ali me ne poznaš? Zmajal sem za glavo:

zastonj sem iskal v svojem spominu, kjer sem videl ta obraz in čul ta glas.

Znova se mi je nasmejala in me vprašala: »Kablui Nablahak, ali me res ne poznaš?« Vnovič sem zmajal za glavo, rekoč: »Videl sem te nekoč, toda kje, se ne spominjam.« Pokazala je na svilen ruto okrog vratu, na svilen pas in na prstan: »Vse to si mi podaril, ko si potoval mimo Zabjega prinašališča v bližini Pelicana Narowsa. Jaz sem Jane Mary!« In potem mi je pričela pripovedovati svojo zgodbo, kako se komaj spominja svojega očeta, ki je utonil pri pasjem vodopadu in da je njena mati tudi kmalu nato umrla in da jo je vzgojil njen stari oče pri Zabjem prinašališču. In ko sem jaz potoval mimo, me je prvič videla, stara komaj trinajst let. Takrat sem se moral ustaviti pri njih radi neugodnega vetra. Poteklo je več dni, preden sem mogel naprej. Ko sem se poslovil, sem ji podaril še prej omenjene drobnarije, rekoč v šali, da se povrnem, ko postanem dober lovec in ona odraste, da jo popeljem daleč gori proti severu. Takrat še nisem poznal šeg in navad teh krajev, nato sem vse pozabil.

Pripovedovala mi je še, da je neki Indijane nevarno ranil njenega starega očeta, ki je kmalu nato umrl. Nedolgo za tem je izdihnila tudi njena stara mati in tako se je — znašla sama na svetu brez bratov in sester. »Rekla sem si: Sedaj sem dorasla ženska, stara sem šestnajst let, on pa je postal kralj Eskimov in Gospodar Golega ozemlja. Iskal ga pojdem in ga bom našla, pa če moram iti na konec sveta! In res sem te našla, a čisto drugače, kot sem si mislila. Bil si že čisto kraj groba!« — Vidiš, tako sem ti rešila življenje in Ti si postal moja lastnina. Ker pa si možki, sem po indijanskem načinu postala tvoja žena, tako gotovo, kot bi bila poročena pred oltarjem!«

Ker pa nisem maral priležnice, sva se napotila proti Stanleyju, kjer je naju poročil katoliški duhovnik in kjer sva zvedela, da je svetovna vojna šele vzplamtila.

Prihodnjič Ti bom kaj več napisal o svojem življenju na severu. Sedaj sem se nastanil v bli-

žini novih rudnikov v Cronbergu Portage, kjer si postavil ravno sedaj novo stanovanje. Ko ga bom dovršil, bom odpotoval v The Pas po otroke in bomo skupaj preživeli letošnjo zimo. Otroke sem dal slikati in ko se bom odpeljal prihodnji mesec v The Pas, Ti bom poslal sliko moje male Inez, »princezinje Golega ozemlja«, kot jo nazivajo Eskimi. Eskimi jo skoraj po božje častijo, istotako pa tudi Tonyja, »prince Golega ozemlja.« Kohlu mači Unali.

Ko sem zadnjič obiskal otroka, sem se zelo začudil, kako gladko že govori angleški in francoski poleg krez-indijanskega narečja in eskimskega jezika. Inez je dobila tri prve nagrade v šoli. Stara bo osem let 31 decembra, Tony pa šest let 9 januarja.

Končati moram, ker je že pozna ura in je moje pismo že precej dolgo. Upam, da ne boš zamerila moji slabi pisavi. Pisati sem se že skoraj čisto odvalil. Mislim, da bi tudi težko govoril slovenski, če bi se mi nudila prilika. Pišem že, toda le zato, ker sem vedno čakal v snegu, da nisem pozabil. Odkar živim na severu, nisem do danes še videl Slovence, zato mi je Tvoje slovensko pismo v neizrečeno veselje. Upam, da Te najde moje pismo pri najboljšem zdravju. Pozdravi mi mater, očeta, brata, sestro Micko, svojega Jožka, svoje otroke in Jakobovo družino kakor tudi Antonovo ženo in njene otroke in vse druge vašane in nekdane prijatelje. Prosim Te lepo za Tončkov naslov. Zelo rad bi mu pisal, a nimam naslova.

Prosim Te tudi, da mi sporočiš, katera ženska je iz Kamenc, po imenu Frances, ki živi v Sheboyganu, Wis. Prejel se mnjeno pismo iz tamšnjih krajev, jaz pa ne vem, kdo da je. Odkar sem prišel nekaj vrst v »Glasu Naroda«, sem prejel mnogo pisem od rojakov v Ameriki. Ko boš pisala, piši dobesedno na naslov, ki Ti ga tukaj zapišem. Ostajam Tvoj brat

Janez Planinshek.

Charles Planinshek, Cronberg Portage, Manitoba Canada, North America.

Nadaljevanje.

Liubljanske vesti:

Nad 48 milijonov prometa na realitetnem trgu

Ljubljana, 14. jan.

Zemljiška knjiga ljubljanskega okrajnega sodišča nudi za l. 1934. prav značilno gospodarsko sliko o stanju mesta in okolice. Knjiga ima 8 katastralnih občin v mestu samem in 117 katastralnih občin v okolici. Lani je bil realitetni trg dokaj živahen, vse kaže, da se je kljub še obstoječemu pomanjkanju denarja trg dvignil in da so se razmere nekoliko izboljšale, čeprav prihajajo od drugod poročila, da so bile lani kupčije z zemljišči bolj klaverne. Mesto samo zaznamuje za lano leto 145 kupnih pogodb za celotno kupninsko vrednost 34.240.947 Din. V Ljubljani je bilo lani prodanih 34 hiš, vil in raznih tovarniških zgradb

za 19.261.772. Bile so sklenjene prav velike kupčije, pri katerih je kupnina dosegla več milijonov. Prodane pa so bile tudi vile za 200.000 do 500.000 Din.

V ljubljanski okolici je bilo lani sklenjenih in prijavljenih 570 kupnih pogodb, pri katerih gre za skupno vsoto 13.783.224 Din. V okolici so bile prav živahne kupčije za stavbne parcele, ležeče ob glavnih prometnih žilah, tako na Viču, Zgornji Šiški, v Dravljah, v St. Vidu nad Ljubljano in po drugih bližnjih naseljih.

Lani je bilo zaznamovanih 715 kupnih pogodb za 48.024.171 Din. Nasprotno predlanskim več kupnih pogodb, namreč 733, toda za manjšo vsoto, 45.206.928 Din.

Volitev rektorja odložena

Ljubljana, 14. jan.

Danes ob 5 popoldne je bila seja univerzitetnega sveta, ki je sklepala o izvolitvi novega rektorja, ki naj bi nasledil odstopivšega rektorja g. Ramovša. Postavljenih je bilo več kandidatur. Vendar se univerzitetni svet ni zedinil in je izvolitev novega rektorja univerze odložena za teden dni, ko bo prihodnja seja univerzitetnega sveta.

25 letnica vestnega dela

Kdo od mnogostevnih prijateljev našega Franca Vekica se ne veseli, ko ta naš veseli in dobri tovariš slavi danes petindvajsetletnico, odkar je v službi pri tvrdki I. C. Mayer? Vstopil je v to staro slovečo podjetje leta 1910, potem ko je bil kot začetnik pri Grobelniku, nato dve leti v Celovcu, po vojaškem službovanju pa zopet pri Grobelniku. Pri Mayerju pa je za potnika, ki je že šestletnokrat prepotoval slovenske dežele in si pridobil polno znanec, ki ga vedo ceniti zaradi njegove postrežljivosti, ljubeznivosti in humorja, katerega mu nikdar ne zmanjka, naj bo vreme lepo ali grdo. Naš Franc je pa tudi izvrsten lovec in ljubitelj narave, zlasti pa ga imamo radi, ker mu je pravica in poštenje nad vse, hinavščino in nepoštenost pa z vso dušo sovraži. — Gospod Vekic naj živi!

Pomiloščeni so zapustili ljubljanske zapore

Ljubljana, 14. januarja.

Apelacijsko sodišče v Ljubljani, ki je uradno prejelo od pravosodnega ministrstva amnestijski ukaz z navodili, da je ukaz sedaj odposlalo na podrejena okrajna sodišča, ki so začela sestavljati spiske vseh kaznovanih oseb, ki so bili obsojeni zaradi raznih, v amnestijskem aktu navedenih deliktov na zaporno kazen od 3 do 6 mesecev. Pri okrajnem sodišču je bilo 24 oseb deležnih amnestije in jim bodo kazni izbrisane. Veliko je zanimanje za tiskovne pravde. Po tiskovnem zakonu obsojene osebe in osebe, proti katerim je bilo uvedeno kazensko postopanje, so prav tako deležne amnestije (v 26 slučajih). Zanimivo je, da ljubljanski dnevniki sami nikakor ne tvorijo rekorda v tiskovnih pravih, marveč prednjači mnogi tedniki in odgovorni uredniki raznih publikacij.

Apelacijsko sodišče bo pozneje sestavilo obširen pregled vseh amnestirancev, ki so bili sojeni osebno proti katerim je teklo kazensko postopanje v območju ljubljanskega apelacijskega sodišča.

*

○ Requiem za kardinala Bournea. Jutri v sredo bo v ljubljanski stolnici sv. Nikolaja ob 7 zjutraj slovesni pontifikalni reuqiem za pokojnega westminstrskega kardinala Bournea. K sv. maši zadušnici se vjudno vabi prebivalstvo mesta Ljubljane.

○ Sv. maša zadušnica za pokojnega dr. Janka Debelaka, prvega slovenskega direktorja pošte in telegrafa v Ljubljani, ki je pred 10 leti prav na današnji dan umrl, se daruje danes ob 7 v tukajšnji župni cerkvi sv. Jakoba. Direktorja pošte in telegrafa vabi vse ljubljansko in okoliško pošto osebo, da se te službe božje kolikor mogoče številno udeleži. Spomladi enkrat se bo vršila na pokojnikovem grobu pri Sv. Trojici nad Rogaško Slatino za odličnega

pojkonega direktorja častna komemoracija. Da komemoracije bomo svoječasno javili.

○ Društvo za varstvo deklet je bilo ustanovljeno z namenom, da pomaga potujočemu žensktvu s svojim Kolodvorskim misijonom, in da nudi vsakršno pomoč pomoči potrebnemu žensktvu. Neznano in neupoštevano, ker povsem skrito, je to delo. Zato z veseljem pozdravljamo podjetnost, s katero je to društvo podvzelo namero, da se pred javnostjo pokaže s posebno prireditvijo. Ta prireditev bo v nedeljo, dne 20. t. m., ob 4 popoldne v veliki dvorani hotela Union. Nekako skrit je sicer govor, ki nas bo seznanil z delom društva, saj stoji šele na tretjem mestu programa, vendar upamo, da bomo vsaj nekoliko mogli zvedeti o prekoristnem delu, ki ga društvo vrši. Zato najljubše vabimo vse, ki jim je mar skrb za dekleta, da se te prireditve gotovo udeležijo. Vstopnice se dolo v predprodaji v pisarni Kolodvorskega misijona, Masarykova cesta 12, v Unionski trafiki in v trgovini Šifiljof, Sv. Petra cesta.

○ Kino Kodeljevo predvaja danes in jutri ob 8 bogat spored po znanih cenah.

○ Smrtna nesreča mladeniča. Včeraj zjutraj se je ustavil reševalni avto na Celovski cesti, pred hišo št. 47. Tam so našli v stanovanju sedlaškega mojstra Vizjana v sobici nezvestnega sedlaškega pomočnika Stanka Modra, starega 22 let. Avto je nezvestnega mladeniča odpeljal proti bolnišnici, toda Moder je bil v zadnjih izdihljajih, tako, da je umrl, še preden je prišel avto do bolnišnice, ki je seveda odklonila sprejem mrtvega. Truplo je bilo nato prepeljano v Mestni dom, kjer je ugotovila policijska komisija, da se je Moder zadušil z ogljikovim enokisom. Truplo je bilo nato propeljano nazaj na dom na Celovski cesti. Moder je postal žrtev nesreče. Predsednjam se je hotel najbrž ogreti ter je zakuril v svoji sobici ogelje, iz katerega se je razvil strupeni plin, ki ga je usmrtil. Pokojnik je bil zelo marljiv mladenič. Lani je dokončal vojaško dobo in ga je njegov mojster potem zopet sprejel na delo. Sedaj na zimo ni bilo dela, vendar pa je ostal pri mojstru na hrani in stanovanju. Pogreb pokojnika bo v sredo, 16. t. m. ob 2 popoldne. Naj mu sveti večna luč!

○ Nevaren padeč. Včeraj opoldne se je zgrudil na Sv. Petra cesti, tik pred hotelom Lloyd, 32-letni inkasant Anton Cigoj, stannjoč na Taboru 13. Na zamrzli cesti mu je spodletelo in Cigoj je padel vznak ter zaradi udarca na glavi omedlel. Najbrž si je Cigoj pretresel možgane. Reševalni avto je nezvestnega Cigoja prepeljal v bolnišnico. — Reševalni avto je prepeljal v bolnišnico tudi g. dr. Franca Žekarja, železniškega uradnika, ki si je pri padcu zlomil nogo.

Ptuj

Iz ptujskega občinskega sveta. V četrtek, dne 12. t. m. bo redna občinska seja. Med drugim je na dnevnem redu proračun za leto 1935-1936. Novi proračun se giblje približno v isti višini kakor v lanskem letu. V glavnih mestnih podjetjih se kaže stanje v splošnem nekoliko ugodnejše in tudi dohodki iz trošarine na vino in tržnina so zrasti. Izpadek pa izkazuje dohodek od trošarine na uvoženo blago ter bo mesta občina prisiljena tozadavne predpise deloma spremeniti, deloma pa zvišati tarifne postavke. To se bo zgodilo tudi iz razloga, da se zaščiti mestni obrtnik. Zvišale se bodo obrtne pristojbine za čevlje, konfekcijo, perilo in novo pohištvo. Tudi se bodo zvišale postavke na luksuzno blago kot: svilo, svilene izdelke, kozmetična sredstva, fotografske aparate in sl. Najemniški vinar se bode diferenciral v korist socialno šibkejših slojev.

Dekanija Vrhniška (Frst); Stele: Monumento... (R. L.). Ulaga, Knjiga o sportu (Soukal), Cvetje iz domačih in tujih logov (1-3 zv., dr. Gorjanec), Streuvels, Hlapec Jan (A. Z.), Timmermans, Pieter Bruegel (A. Z.), Manuel social rural (G.). V »Zapiski« piše I. F. o Verouku v srednji šoli, o Civilnem zakonu, o bistvu krščanstva, o katoliški akciji, o krščanski smrti Poincareja, Ema Deisinger in E. Boje: O ženski emancipaciji in ženskih službah. — Revijo topla priporočamo (letno 60 Din).

V »Pedagoški zbornik« za 1935

V »Pedagoškem zborniku«, ki izide te dni pri Slovenski šolski Matici in ga urejuje profesor Ozvald, razpravlja urednik o temeljnih državljanskih vzgojeh, torej o problemu, ki je danes nad vse aktualen zlasti v mladih državah, ter nam glša, da bomo do dobrega državljanja prišli le preko dobrega človeka. Tega pa izoblikujejo le ljudje v pristnem življenju, ne pa samo odredbe in zakoni »Men not measures!« (16). — Dr. St. Gogala na vprašanje, »kakšno vzgojo zahteva gospodarstvo od sodobnega človeka«, odgovarja, da hoče sodobno zracionalizirano gospodarstvo skrajno pametnega človeka, v katerem bi živel edino gospodarski vidik in interes in ki bi se navadil gledati vse življenje pa njegove probleme s tega praktičnega ter v pridobitnosti usmerjenega duha. Toda taka vzgoja bi sama uničila sodobni gospodarski red in je torej nemogoča. Tudi z ozirom na gospodarstvo bo treba vzgojiti v prvi vrsti človeka, kateremu naj vse gospodarstvo služi, ne pa vlada. — Iva Segula piše o »ženi in njenem pomenu v celoti sedanje kulture«. Ta problem je danes najbolj pereč, a vsi smo nekako brez moči pred njim. Tukaj ga rešuje žena; v globine sega in išče cele žene (ženski tip človeka), ki bo našla v materinstvu višek ženske popolnosti. »V materinstvu, telesnem ali duhovnem, bo našla žena vse poldice« (69). Preko tega bo po svoje sodelovala pri gradnji kulture.

M. Senkovič govori o »otroku in knjigi«. Otroci tudi danes še boro, čisto rajši slabe ko

Mariborske vesti:

Želje mariborskih gledaliških abonementov

Mesec januar vsakega leta je nekaj mesec statistik in pregleda prejšnjega leta v posameznih ustanovah, društvih itd. Kljub temu, da še ni konec gledališke sezone, smo si mariborski abonementi vseh abonmajev napravili nekaj polletni pregled in izkaz o gledališki sezoni 1934-35. Ta pa je za gledališko upravo precej nepovoljen. — Dasi je gledališče bilo precej časa zaradi tragičnega dogodka v Marseju zaprto, je vendar doseždani pregled zelo slab odosno negativen. Iz abonmaja je razvidno, da je gledališče v sezoni 1934-35 napram prejšnjim sezonam napredovalo. Prav tako pa gledališču proročujemo, da bo prihodnje leto prav pošteno nazadovalo, ako do konca sezone obdrži doseženo prakso. Povprečno dobe abonenti samo po dve gledališki predstavi na mesec. Te predstave pa se vrše običajno pri znanih cenah. Mnenja smo, da so ravno abonementi stober gledališč, saj je to redni dohodek gledališki blaginji. Če abonenti odpove abonmator gre v gledališče, kadar se njemu zljubi, ne pa gledališču, pri znanih cenah (kakor itak dobi predstavu v abonmaju), ne bo na leto izdal niti pare več, kot znaša abonma. Zdi se nam tudi neprimerno, da je gledališče po dvakrat, večkrat tudi po trikrat na teden zaprto. Sedaj pa še repertoar! Vsako leto so po večini isti abonementi!

□ Smrti vzornega šolnika. V Tomšičevem drevoredu št. 15 v Krčevini je umrl v starosti 63 let upokojeni šolski vodja g. Emil Vole. Pokojni je bil svojčasno šolski vodja v Konjicah, kjer si je zagotovil sloves izbornega šolnika. Bil je plemenitega značaja in dobrega srca. Večer avtorja življenja je preživel v Krčevini pri Mariboru, kjer se je po upokojitvi naselil. V Mariboru si je pridobil veliko prijateljev, ki ga bodo pogrešali. Blagoga rajnega pokopljemo jutri, v sredo ob 16 iz mestne mrtnišnice na frančiškansko pokopališče na Po-brežju. Bodi mu ohranjen trajen spomin, žalujočim avtorjem naše iskreno sožalje!

□ V Mariboru pet volivcev. Volitve senatorjev so blizu in sestavljajo se že volivni imeniki. V Mariboru pa imamo samo pet volivcev, in sicer: župan dr. Lipold, podžupan Golouh, banski svetnik Zadravec iz Središča in oba poslana dr. Pivko in Spindler.

□ Več optimizma. Večer pristnega narodnega optimizma, ki se zrcali v naših domačih veselih pesmih, bo 23. januarja zvečer. Mi vsi potrebujemo v teh težkih časih novega optimizma. Pesmi nam ga bodo dale, zato gremo na ta večer. Predprodaja vstopnic v knjigarni Cirilove tiskarne, Aleksandrova 6.

□ Sedež mestnega avtobusnega prometa bo, kakor smo že svoječasno poročali, na Glavnem trgu v paviljonu pri mostu. Pisarniške prostore že urejajo in povečujejo, da bodo odgovarjali novim potrebam.

□ Desetletnica smrti Viktorja Parme. Drevi proslavi mariborsko gledališče desetletnico smrti skladatelja Viktorja Parme z vzporeditvijo njegove najboljše opere »Urh, grof Celjski«. S tem se bo mariborsko gledališče na skromen način oddolžilo spominu velikega moža, ki je v dobi po prevratu odločno posegel v mariborsko glasbeno življenje ter posvetil gledališču veliko truda in napora.

□ »Magdalenci« so uspeli. V nedeljo so vrli »Magdalenci« ponovili na odru Zadravne gospodarske banke ljudsko igro »Domen«. Kakor pri premieri, tako so tudi sedaj pri reprizi imeli polno dvorano. Igrali pa so še z večjo vmeno in uspehom, kakor prvič ter zasluženo želi veliko odobravanje navzočnega občinstva. V kratkem nam bodo »Magdalenci« pripravili še nova taka prijetna presenečenja.

□ Umrl je v Košakih 62 upokojeni artilerij-ski major g. Guido Ipavie v starosti 56 let. Pogreb bo jutri ob 15.30 iz mestne mrtnišnice na frančiškansko pokopališče. Naj počiva v miru!

□ Ugoden znak — prisilnih uprav manj. Prisilne uprave so postale zadnji dve leti običajen pojav v mariborskem gospodarstvu. Davkarja, pa mestna občina in tudi zasebni upniki so spravili netočne plačilne pod prisilno upravo. Največ seveda davkarja, za njo pa mestna občina. Zlasti predlani je bilo prisilnih uprav v Mariboru silno veliko. Leta 1934 pa je to število znatno nazadovalo: tako je imela mestna občina samo 11 prisilnih uprav.

□ Mraz je odjedal. Preko noči se je izpremenila temperatura. Iz velikega nedeljskega mraza se je Maribor v ponedeljek prebudil v znatno toplejšem ozračju. Temperatura je bila večerj stopinjo pod ničlo.

dobre knjige — kakor odrasli. Da onemogočimo vpliv slabih knjig, moramo mladini vzbuđiti smisel za dobre. V to naj bo usmerjen ves bralni uk od spoznavanja črk do branja literarnih umetnin v šoli ter izven nje. Tudi mladinski književnosti moramo zopet posvetiti več pažnje. A zdi se, da bo tudi v tem pogledu treba začeti z zdravljenjem pri koreninah. Novim oblikam življenja bo treba postaviti nasproti nove ljudi (94). — Milica Stupan piše o vzornem otroku, to je o onem otroku, ki prekaša v enem ali drugem oziru ali pa tudi na vseh poljih druge otroke in katerega postavljajo starši in vzgojitelji na tihem ali očitno drugim vedno za zgled (95). Tak otrok se šteje med težko vzgojilive otroke in v življenju se rad slabo odreže. »Vzornik« da postanejo največ razvajeni, zapostavljeni in telesno obremenjeni otroci, edinci, najstarejši, drugorojeni in najmlajši, deček med samimi sestrami, deklica med samimi brati itd. (105 sl.), skratka: vsak otrok. — Po svoje zanimivi so dr. J. Bezjakovi »Moji spomini iz prejšnjih let«. Zlasti mlajši vidimo, kako so nekoč reševali problem, ki mu hočejo sedaj odpmočiti s pedagoškimi instituti in podobnim. Takrat je šlo in sedaj gre za vprašanje, kako bi postali diplomirani slušatelji filozofske fakultete tudi dobri obrazlovalci mladine, ne le predavatelji svoje znanstvene stroke, ali kako bi oblikovali v šoli tudi ljudi ne samo strokovnjake. V. B.

»Sodobnost« (št. 10—12).

»Sodobnost« (štev. 10 do 12) je — prav tako kot »Dom in svet« — s trojno številko zaključila svoj letnik. Sicer bi se že ob tej številki moral ozreti na celotni letnik te revije, na njeno potrebo, pomen in notranjo podobo, kar bi bilo vsekakor potrebno, zanimivo in nujno, že z ozirom na druge revije, vendar za sedaj ostajam samo pri tej številki. Če je DS posvetil največ pozornosti eseju, Sodobnost neguje zlasti leposlovje. Danilo Lokar je v »zimski noči« skušal dati krepko, psihološko analitično črtico o vročnem cestar-

Lani smo imeli kar dvakrat v vseh abonmajih »Vijolice«, letos jih ponovno napovedujejo! Kako pride gledališki abonement do tega, da si mora v eni sezoni dvakrat ogledati neko predstavo, v naslednji sezoni pa zopet. Vsekakor pa bi prosili gledališko upravo, da vsako leto v začetku sezone točno objavi repertoar, da ne bo takih in slinih presenečenj in nezadovoljnosti med abonenti. V konkretnem primeru pozivamo gledališko upravo, da stavi abonementom na razpolago, ali si hočejo ogledati letos zopet »Vijolice« ali ne. Oni abonementi, ki si te predstave nehoče več ogledati, dobe namesto nje drugo operetno ali operno predstavo, če ne v letošnji, pa v prihodnji sezoni. — Letos najbrž ne bo toliko operetnih novitet, da bi si lahko izbrali drugo predstavo, ker sicer ni jasno, zakaj bi se zopet »Vijolice« dajale v abonmaju. Naj si gledališka uprava dobro premisli, ali bo še naprej uporabljala doseženo letošnje sezonsko taktiko. Zgodí se ji namreč lahko, da bo v prihodnji sezoni rabila namesto letošnje 4, samo 1 ali kvečjemu 2 abonmaja. Naj le nastavi prsluškovalca, pa bo slišala mnenja abonementov, ki so sedaj po 3, 4 in še več let abonenti, pa naj sede v loži, balkonu ali parterju. Povsod bo slišala isto: »Drugo leto na noben način več abonmaja, imamo letos dovolj.«

□ Poldrugo leto za gospoda »delovodjoc«. Pred malim senatom so imeli včeraj na zatažni klopi prepredenega sleparja. Sodili so 24 letnega Josipa Stumpla iz Zg. Radvanja, ki je šele nedavno prišel iz enoletnega zapora, katerega je odesel v Celju. Stumpf je bil brez denarja, pa ei je hitro izmislil dve preprejeni slepariji. Najprej se je predstavil brezposelni Ani Kuhar kot delovodja tovarne Hut-ter ter je izmamil iz uboge reve 200 Din za »kav-cijoc« in »kolekoc« na prošnjo za službo, katero ji je za gotovo obljubil v omenjenem podjetju. Nato si je najel pri brivcu Bajtu v Marxovi ulici sobo s hrano. Pripovedoval je, da ima kot delovodja nočno partijo v tovarni in res ga ni bilo vso noč na elanovanje. Prišel je šele zjutraj, ko pri Bajtovih nobenega ni bilo doma. Odprl je omaro ter vzal iz nje 3800 Din Bajtovih prihrankov, nekaj etotakov in zlatino pa je še pustil, da bi na ta način odvrnil sled od sebe. Tako drzen je bil, da je z ukradenim denarjem plačal Bajtu hrano za ves mesec naprej ter si kupil novo obleko. Prisodili so mu poldrugo leto robije in tri leta izgube častnih državljskih pravic.

□ Pecenj meso. Danes zjutraj se bo ob 8 naprej prodajalo na stojnici za oporečno meso pri mestni klavnic 100 kg govedine po 3 Din, in sicer na osebo do 2 kg.

□ Pogojno odpusčeni. Včeraj je šlo iz jetnišnice tukajšnjega okrajnega sodišča 53 jetnikov na pogojni odpust. Če se bodo v svobodi vzorno obnašali, se jim bo ostanek kazni odpustil.

□ Sirovič. V Hotinji vasi je prišlo do opopada med vinjenimi fanti. 23 letni Simek Franc je odnesel iz boja globoko rano na desni roki, ki mu jo je zadal neznan napadalec. Simeka so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani priporoča sledeče novosti:

Jansen: 64 Tafelbilder für den Religionsunterricht im ersten Schuljahr, nach dem österreichischen Lehrplan geordnet. Din 50. — Küven: Seele in Erwartung; Geistliches Stundenbuch. 178 str. vez. Din 64. — Lang: Katechismus für den Sonntag. 32 kratkih pridig za vse nedelje v letu. 186 str. kart. Din 54. — Lippert: Der Mensch Job redet mit Gott. 301 str. vez. Din 116. — Loehr: Jahr des Herrn. Osnove za propovedi. 292 str. kart. Din 98. — Mauriac: Zwei Lourdespilger. 110 str. kart. Din 30. — Mayr: Katholische Aktion im Werden; 132 str. kart. Din 30. — Schmieding: Erziehung zum Mitleben des Kirchenjahres in der Schule. 160 str. kart. Din 28. — Schmid: Kurzgefasstes Handwörterbuch des Kirchenlateins. 258 strani, vez. Din 96. — Schneider: Vom Priestertum der Frau. 38 str. kart. Din 18. — Schneider: Der Fahnenträger. Das Lied einer jungen Seele. 93 str. kart. Din 36. — Svoboda: Die junge Kirche. Neue Kinder-Seelsorge. 64 str. kart. Din 24. — Wöhrmiller: Mannhaftes Christentum. Nachdenkliche Kapitel für Männer und Frauen. 318 str. vez. Din 100.

Kulturni obzornik

Nove revije

»Cas« (št. 4—5)

Ta znana, sodobno aktualna znanstvena revija »Leonove družbe« prinaša v novi številki na uvodnem mestu dr. J. Fabijana nove misli ob pripravi na evharistični kongres »Kruh življenja«, kjer pozivi našo vero v dogmo o Presv. Evharistiji, nato pa gre na Evh. kongrese drugam in doma, ki naj bodo za mnoge tisto veliko znamenje vere, ob katerih se bo mogel mnogim znan razodeti Kristus, ki je še vedno in bo vedno ostal v cerkvi, sin živega Boga, in da bodo znova tudi zahrepneli po »kruhu življenja«. Dr. I. Ahčin nas v lepi študiji na podlagi najnovejše literature uvaja v »Gospodarstvo v italijanskem fašizmu« in tudi on — kot v Sodobnosti Rejec — dvomi v fašistični socialni in gospodarski poskus s korporacijami, dokler se ne decentralizirajo, ne rešijo ogromnega birokratizma in se ne rešijo diktature odzgoraj. Zastopniki korporacij ne bi smeli biti diktirani, ampak voljeni iz svoje srede. — Dr. Gogala govori o »svobodi in vzgoji«, kjer najde po strogi analizi obeh predmetov dve važni razmerji: ena vzgoja usmerja človekovo svobodnost v objektivnost (navadno »vzgojno razmerje«, drugo pa kaže šele vir svobodnosti, človeku njegovo človeško dostojanstvo, ki se v vsem samo odloča. Obe pa se med seboj izpopolnjujeta. Le vzgoja osvobodí človeka in le ona ga varuje, da se njegova svobodnost ne izpremeni v samovoljo in nebrzdano k »človeku in pol«. — Izredno zanimiva in potrebna pa je študija o »Andreju Hlinki«, ki jo je za 70 letnico napisal J. Z. in nam z njo predstavil tega voditelja najbližjega nam tako sorodnega naroda. — V »Obzorniku« je napisal malo gloso I. Dolenec o »V. Jagiču in bosanskem jeziku«. Ocenjene so knjige: Marolt,

ju, pa je radi nejasnosti in jezikovnega čudaštva ostala le pri poizkusu, ki pa kaže, da ima pisatelj precej daru. Ferda Kozaka »Pogubščina« kaže več pisateljske izvežbanosti kot notranje potrebe: nas pusti hladne, ker umišljena, hladna je tudi tragika, ki jo opisuje. O noveli Miška Kranjca, ne morem izreči sodbe, ker nisem bral prejšnjih delov. Pač pa bi rad podčrtal prvi večji tekst Cirila Kosmača »Hiša št. 14«, v kateri je nam zablestel nov talent, ki ga moramo odlešati imeti v vidu. Njegova obširna novela iz nižnj tržaškega proletarijata je zares obupna in drzna elika naših ljudi na »velemestnem dne«, pisana z vso prepričevalnostjo, krepko, možgato in zrelo, z epičnim zamahom. Je to pravi plod novega naturalizma, ki ne prenese lirike, ki se pa tudi ne naslaja samo ob škandalni kroniki, temveč hoče v vsem tem videti tudi neko globljo usodo. Vidi se, da se je Kosmač util gledati pri Križci, od katerega je prevzel tudi ironijo ob kapitalističnih in religioznih motivih (spoved), toda obvaroval se je njegove tendenčnosti in polemičnosti osti ter je ostal ves v epiki. Sicer je novela odurno naturalistična, toda drzno nam odpre pogled v novo življenje v novi sredini, tako nekako, kot jo je skušal že pred njim M. Kranjec (Predmestje), le z večjim realizmom in srečo. — Pesmi Iga Grudna pa na nas vplivajo neskladno: naturalno opisna motivnost (Barake) je zapeta v stilu razpoloženjskih popevk. Nova vsebina zahteva tudi nov slog: Gruden pa se je spremenil eoma napol. — V ostalem bi omenil M. Rejca kritiko »fašističnega sindikalizma korporativizma v Italiji« z ostjo proti kat. stanovski državi, pri čemer opozarjam na Ahčinov članek v najnovejšem »Casu«; Albrechtov uvodnik »Nekaj bilance«, ko odkriva »novost«, da sta danes na svetu dva tabora: »tabor starcev, ki izumira in tabor mladine, ki je že tu«; Prepeluhove »Pripombek naši prevratni dobi«, ki z lepimi Kocmurjevimi »Spomini v Sloveniji« kriče po kritičnem komentarju z naše strani. Ob F. Kozakovem članku »Več kritike« se bo treba še ustaviti, ker ena

Luško cesto moramo zgraditi!

Spet smo našli vprašanje luške ceste in prebrani smo, da to pot poslednjič, sicer nam ne preostane drugega, kakor da praznujemo že 50-letni jubilej, odkar se potegujemo za to cesto. Pred 50 leti se je namreč že začela potreba po zvezi Podravja in Posavja z luško cesto, ki bi šla iz doline Črne čez preval Volovjek na Luče v Savinjski dolini. Takrat so se predvsem poudarjale gospodarske prednosti te ceste, štajerski Nemci pa so takoj zaslužili, kolike škode bi utegnili povzročiti nova cesta v nacionalnem pogledu za prodiranje nemštvo, ki je seveda videlo Logarjevo dolino kot svojo bodočo dediščino, katero je treba skrbno čuvati pred uplivom iz Ljubljane in jo čim bolj navezati na Celje. Po zgradnji luške ceste bi namreč odpadel visok zid Kamniških Alp, ki na tej strani vse od Kokre do Celja loči kranjske in štajerske Slovence in Logarjeva dolina bi bila bližja slovenski Ljubljani kakor pa pomenjenemu Celju.

Ta pomislek je vodil štajerske nemške kroge, da so na vse načine zavlačevali vprašanje luške ceste in ko je bilviš kranjski deželni odbor že napravil načrte in prišel z resno akcijo za gradnjo ceste, se štajerski deželni odbor v Gradcu pač iz gori omenjenih razlogov nikakor ni hotel izjaviti za cesto. Oviral je gospodarski povzdig naših gorskih krajev, posebno ker bi s tem oškodoval nemštvo in poslabšal izgleda na popolno germanizacijo Logarjeve doline.

Po vojni je vprašanje vnovič prišlo v debato, vendar pa sta šele leta 1925 ranjki župan dr. Karba in g. Pustoslemšek pričela z resno akcijo, ki jo je po več sestankih in posvetovanjih vnovič sprožil leta 1928 kamniški župan g. Franc Kratnar. Oblastni odbor je pokazal za to vprašanje vsestransko uvidevnost in na seji 9. novembra 1928 je bil sprejet sklep o gradnji luške ceste. 18. maja 1929 pa je bil ogled trase za novo cesto. Ogleda sta se udeležila tudi oba komisarja ljubljanske in mariborske oblasti dr. Natlačen in dr. Leskovar, dalje inž. Rueh, okr. načelnik dr. Ogrin, oblastni poslanec Ferdo Novak in predstavniki vseh zainteresiranih občin. Komisija se je na lastne oči prepričala o lepoti te pokrajine, ki je odrezana od vsega prometa, in o potrebi luške ceste.

Oblastni odbor je dal v delo načrte za del ceste iz Črne do meje mariborske oblasti na Volovjeku in po predlogu bi morali že v letu 1931 začeti z gradnjo. Po prvotnem predlogu bi bilo možno luško cesto izpeljati v dveh variantah: Po prvi bi se pri Zagorju v Črni ocepila od banovinske ceste in bi šla v več serpentinah pod obronki Male planine na Volovjek. Pri višinski razliki 429 metrov in pri maksimalnem 5 odstotnem strmu bi znašala dolžina te trase 9 km. Ker bi bila zvezana s precejšnjimi stroški, so se zato odločili za drugo varianto, po kateri bi se luška cesta ocepila od zadnje ali predzadnje serpentine na 920 metra visokem prelazu Črnivcu in bi bila izpeljana po dobrem terenu. Pri istem strmu bi bila ta varianta dolga 4 km in bi z vzhodne strani v lepem loku dosegla 1029 m visoki preval Volovjek, ki je nekdanji tvoril mejo med Kranjsko in Štajersko.

Na štajerski strani bo izvedba ceste precej težja. Dolžina bo znašala 13 km, višinska razlika pa 500 m. Od Volovjeka do Rosca bo treba zgraditi cesto v serpentinah, naprej pa je dolina brez velikih klancev in že zdaj vodi po njen zložen kolovoz. Stroški bi na štajerski strani znašali okrog 3 milijone, na kranjski pa so proračunani na poldrug milijon.

Lokalni čimtelji v kamniškem okraju so že 1. aprila 1931 podpisali zadolžnico za posojilo 750.000 Din kot 50 odstotni prispevek k gradnji ceste. Banovina je že za naslednje leto vstavila v proračun enako vsoto, ki je bila potrebna za dovršitev ceste do Volovjeka. Za nakazani kredit pa je potem zmanjkalo denarja in luška cesta se je spet odložila za dve leti. Ali naj se zavlačuje še naprej kakor pod Avstrijo? Lokalni interesi, zlasti pa Kamničani, so trdno odločeni, da zadevo spet spravijo na debato. Občina in okr. načelnstvo sta v tem smislu napravila več vlog na pristojna mesta. Zadnji čas je, da letos pričnemo z gradnjo.

Menda ni treba še posebej poudarjati koristi luške ceste v gospodarskem, predvsem pa v turističnem pogledu. Z njo bo pomagano obubožanim gorskim krajem, ki jih bo dobra zveza povzdignila v vrsto cenin in priljubljenih manjših letovišč ob vzhodu v romantično Logarjevo dolino. Po dovršitvi luške ceste bo stopilo v ospredje podaljšanje te ceste preko Koprive in Črne v Pre-

valje, s čimer bi bila ustvarjena najkrajša direktna zveza Ljubljane s Koroško.

Luška cesta ni samo luška in kamniška zadeva. Čeprav moramo priznati, da so baš Kamničani pokazali največ inicijative in delavnosti pri tem vprašanju, Luška cesta bo predvsem v največjo korist Ljubljani kot tujskoprometne središča, ki bo s tem direktno zvezana z Logarjevo dolino. Iz Ljubljane bo v Logarjevo dolino komaj 64 km, medtem ko znaša oddaljenost Logarjeve doline od Celja 69 km. V dveh urah bo avto iz Ljubljane po najprijetnejši vožnji čez Črnivec in Volovjek privozil v Logarjevo dolino.

Nova luška cesta pa bo zlasti velikega pomena za napredek in razvoj turizma v naših Kamniških Alpah, ki jih prav po krivici zanemarjamo. Na prevalu Volovjeka bi cesta dosegla višino 1029 m. Od Volovjeka je že zdaj komaj pičlo uro zlozne poti na Malo planino, kamor je že izpeljan kolovoz. Nobene težave bi ne bilo, da bi podaljšali cesto še na Malo planino, na višino 1468 m. Do te višine bi zadostovala dolžina 4 km. Gradnja te planinske ceste bi bila zvezana z najnižjimi stroški, ki so mogoči pri gradnji cest. Lani se je neka družba zanimala za gradnjo planinskega doma na Mali planini, Imela je na razpolago poldrug milijon denarja. Če bi kdo žrtvoval tolikšno vsoto, ali mislite, da se ne bi našlo še pol milijona za podaljšanje ceste na Malo planino, odkoder je potem še 2 km do Velike planine.

Ljubljana je v lastnem interesu dolžna, da pokaže vsaj nekaj inicijative tudi v tem pogledu, saj bo to v prvi vrsti v njeno korist. Iz Ljubljane

boš lahko v dveh urah z avtomobilom na Veliki planini! Ali ne bo to atrakcija za Ljubljano, ki bo s tem samo dve uri oddaljena od Kamniške Bistrice, od Logarjeve doline in celo od Velike planine. Opažamo pa, da se Ljubljana zaenkrat še prav malo zaveda teh velikih ugodnosti, na katere bi lahko naslonila svojo tujskoprometno reklamo. Iz Velike planine, te naše največje in najrazsežnejše planine z zdravim gorskim zrakom in razpršeni smučki tereni, pa bi lahko napravili najprivlačnejšo točko v naših planinah, ki bi jo obiskovali turisti in neturisti.

Povsod okrog nas izpeljujejo dobre ceste na visoke gore in sporedno z naraščanjem avtomobilizma krčijo motornemu vozilu udobno pot na najlepše planinske postojanke, pri nas pa zdaj že 50 let premlevamo vprašanje luške ceste in ni se še posrečilo, da bi pričeli graditi vsaj prvi, 4 km dolgi del od Črnice na Volovjek. Čas gre svojo pot naprej in naše obnavljanje in zavlačevanje utegne imeti za posledico veliko škodo. Vse je pripravljeno, treba je samo zastaviti kramp in lopato.

Zborovanje v Kamniku

Kamnik, 14. januarja.

V sredo, 16. t. m. ob pol 10 dopoldne bo v dvorani gasilnega doma zborovanje za gradnjo luške ceste. K zborovanju so vabljene vsi zainteresirani iz kamniškega in gornjegrajskega okraja, da se enkrat povdajo svoje zahteve in prosijo za zgraditev luške ceste.

Dve hudi nesreči v gozdu

Cerknica, 13. januarja.

Zadnji teden sta obiskali vas Osrednek, ki je oddaljena eno uro od Sv. Vida nad Cerknico, dve veliki nesreči. V gozdu so dvigali s pomočjo novega dvigala les iz prepado, pri čemer se je smrtno ponesrečila 17 letna Brzke Franciška. Dvigalo, ki so ga letos prvič začeli uporabljati, da bi si delo olajšali, je udarilo dekle tako nesrečno po glavi, da ji je počila lobanja. Dekle se je nezvestna zgrudila na tla. V par dneh po poškodbi je podlegla, ne da bi se še kaj zavedla.

Druga nesreča se je prav tam odigrala nekaj dni pozneje. Usnek Janez iz Krvave peči št. 11,

znan lovec, ugleden posestnik in gostilničar, je šel pogledat v Osrednek nove naprave za dviganje lesa. Ker je bilo v gozdu zasedeno, je zgubil orientacijo, stopil predaleč — na rob prepada, pri čemer mu je spodrsnilo in je kakih 80 m globoko zdrčal v globino. Pri tem si je trikrat zlomil desno nogo, več reber ter poleg tega dobil hude notranje poškodbe. S težavo so ponesrečenca dobili iz globine, ga med bolečinami, napol zmurnjenega pripeljali k sorodnikom v Osrednek, odkoder je bil pripeljan v bolnišnico v Ljubljano. Njegovo stanje je kritično. Obema ponesrečenca je nudil prvo pomoč zdravnik dr. Pintar iz Cerknice.

Pogreb zlatomašnika Fertina

Tako so trdili domačini z Brezij, da tako lepega pogreba še Brezje niso doživele. Zares. Od cerkve do pokopališča je bil raztegnjen sprevod pogrebcev. Ves gorenjski kot je postal udeleženec — prijatelj pokojnega zlatomašnika. 25 duhovnih sobratov iz vseh sosednjih župnij je prihitelo, da svojemu tako dobremu tovarišu izrečejo ob grobu zadnji z Bogom, počivaj v miru. Pogrebni sprevod je vodil g. kanonik arhidijakon S. T. Klinar, ki se je ob nabitosti polni cerkvi ob krsti poslovil od drugega pokojnika v imenu sobratov, v imenu nekdanjih njegovih župljanov in v imenu sorodnikov. Dve službeni mesti sta mu bili, je poudaril, zlasti pri srcu: Mošnje—Brezje in Zasip. Zato sta tudi te dve župniji vrnila ljubezen za ljubezen in bili v obilnem številu pri pogrebu. Zasiplani so poslali izbrano četo gasilcev, ki so nosili krsto in bili za častno stražo. Na grobu se je načelnik gasilske čete prisrčno poslovil od častnega člana,

včasih pa tudi malo naivno satiro. Predmet tej satiri so precej znana poglavja iz javnega življenja, kakor so občinska politika, časopisje, uprava itd. Močna moralna politična ost prvega dejanja kmalu odneha in zgodba obični pri genljivo zabavni anekdoti o pitku Tomčku, ki postane glavni junak komedije. V sodnem prizoru si pisatelj privoščil poleg splošne satire še nekaj sodobnih nemških političnih dvotipov o rasi. Vse, kar se zgodi, nam je že znano, bodisi osebe bodisi ureditev dogodkov. Razkrinkani politik advokat dr. Thoss je zelo splošna podoba; več originalnih, etično močnih potez kaže mladi časnikiar Burdack. Razrešitev sama s satiro zabrisa satiro. Vrednost Frankove komedije je največ v tem, da se ogiblje vsakršne patetičnosti in da prav nikjer neče pretiravati, čemur se komik največje ogne. S svobodno, neprislusno pripovedjo zabava, ščiplje ter nazadnje uredi, kar je bilo poprej v neredu.

Režiser g. Fr. Lipah, ki je igro tudi prevedel, je opravil svoje delo z ljubeznijo, vendar premalo odločno, svojo skrb je predvsem posvetil lepi in čisti besedi, manj pa je izdelal prostorninsko dogajanje, četudi igra v resnici sloni največ na dialogu. Počasi pa se tudi igranje dvigne in tretje dejanje popolnoma zadovoljuje. V celeni nas pridobi, svobodna in vedra oseba časnikiarja Burdacka, ki ga igra g. Jan; g. Jan se razvija v izbornega komičnega igravca. G. Mira Danilova (žena advokata Thossa) je spočetka nerazgibana, šele v drugem in v tretjem dejanju se uveljavi; g. Gabrijeličeva kot njena prijateljica ne najde skladnosti za svojo malo hvaležno vlogo, prikupno zunanjo podobo je podal g. Drenovec kot lastnik »Večerne pošte«. Središče zabavne igre je g. Juvanov (gospa Voglova), ki pridobiva s svojo domačo širino; njej ob strani stoji s tihim in toplim humorjem mestni sluga g. Daneša. Krepke in originalne like so izdelali g. Jerman (sodnik), g. Sanein (živilozdravnik) in g. Plut (sodni sluga). Zabavna in satirična komedija se bo marsikomu zdelala premalo važna, vendar je gotovo več vredna kakor družabne sentimentalnosti in osladne romantičnosti, ki imajo večkrat le dober literarni obraz.

F. K.

† Andrej Šoberl, davčni uradnik v Škofji Loki, je pretekle nedeljo mirno v Gospodu zaspal v domači hiši na Koroški Beli. Pogreb bo danes ob 4 popoldne.

† Sv. Ana v Slov. gor. Dne 10. t. m., smio položili k večnemu počitku Neudauer Marijo, omoženo kmetico, ki je dne 8. t. m. okrepčana s tolažili sv. vere v 70. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspala. Rajna je bila žena molitve in dela, zavedna in odločna krščanska gospodinja. V njeno hišo je imelo vstop le katoliško časopisje. Naravnost ganljivo skrb je kazala s svojim blagim možem za bodočnost svojih otrok. Rajna je mati župnika pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah.

Naj v miru počivajo! Žalujemo svojem naše globoko sožalje.

— Pri zaprtju, preobilici krvi v spodnjem delu telesa, pritisku krvi, bolečinah v boku in ob straneh, pomanjkanju sapa, utripanju srca, migreni, šumenju v ušesih, omotici, slabem razpoloženju povzroči naravna »Franz-Josef« grenčica izdatno izpraznjenje črev in osvoboditev tesnobnostnih občutkov. Mnogi zdravniki uporabljajo »Franz-Josef« vodo z zelo zadovoljivim uspehom tudi pri težkočah v letih menjave.

Osebnosti

— Poroča. Poročila sta se včeraj v cerkvi sv. Petra v Ljubljani g. Ivan Petrič, posestnik in čevljarji mojster v Seličku pri Rakeku, ter gdnja Zofija Turek iz Ravnika, župnija Bloke. Božji blagoslov!

— Poročila sta se g. Cimperman Lojze, gostilničar in posestnik iz Polzele, in gdnja Malči Kraljeva, hčerka uglednega posestnika iz Presarja pri Braslovcah. Obilno sreče!

★

— V škofjeloških hribih vlada v mnogih družinah silna beda. Kruh je le redkokdaj hišni gost. Obuti in obleči svoje otroke vsaj za silo pa starši ne zmorejo. Takih podobnih slučajev skrite revščine je tudi v mestu in najbližnji okolici dobili. Vsem tem, kolikor more, pomaga »Vincencijeva konferenca«. Zato imovitejše domačine in loške rojake izven domačega kraja lepo prosimo, da bi pomagali vsem najbednejšim, kar naj se pošlje na »Vincenc. konferenco« v Škofji Loki.

— Pri prehlajenju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljah, živčnih bolečinah, trganju v udih, stori dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz-Josef« grenčice.

— Občni zbor »Kočevske čitalnice«. V soboto se je v edini slovenski kočevski gostilni pri Beljanu vršil občni zbor »Kočevske čitalnice«. Udeležba je bila obilna. V primeri s prejšnjimi leti je društvo pokazalo v pretekli delovni dobi precejšnjo delavnost in vnetost. Knjižnica se je pomnožila skoro za 300 knjig. Čitalnica je naročena na vse važnejše časnike. Društvo si prazdneve ustanovitvi javno kočevsko knjižnico, obenem pa razširiti svoje delovanje na kočevsko okolico. Svoj dosedanja naziv »Kočevska čitalnica« je društvo v soboto spremenilo. Predlagana so bila 3 imena »Jugoslovenska čitalnica«, »Slovenska narodna čitalnica« in »Narodna čitalnica«. Za prvo ime ni glasoval nihče, za drugo je glasovalo 10, za tretje pa 16 članov. Zato se bo društvo odlej imenovalo »Narodna čitalnica v Kočevju«.

— Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu, Kraljice Marije ul. št. 3, prirejuje v sredo, dne 16. t. m. društveni sestanek s predavanjem univ. prof. g. dr. G. Novaka »Velike žene starega Egipta« (s projekcijami). Začetek ob 20^h. Gosti dobro došli.

— Pri ishljasi sledi na kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez truda izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

Celje

— Smučarska sezona na vrhunem. Končno smo le dočakali toliko zaželjeno zimo. Smučti, ki so leto in dan ležale spravljene, so prišle zopet do veljave in v nedeljo smo videli mlado in staro, ženske in moške, kako so hiteli s svojimi smučmi na pripravne terene. Po nekaterih hribih je bilo kakor na kakem mravišču. Preveliko navdušenje za smučarski sport je zahtevalo tudi že prve žrtve. V petek se je smučal na Mozirski planini eni okolščega župana Vekoslav Kukovec. Ki je zvečer prenehal s smučanjem in etopil v koči, mu je v koči spodrsnilo in je padel tako nesrečno, da si je zlomil ključnico. V soboto so ga prenesli v dolino in ga z avtobusom pripeljali v Celje. — V nedeljo sta se ponesrečila pri smučanju na Smohorju Manja Kukčeva iz Zalca in pod Tolstom nameščene knjižarne Leskovšek v Celju. Hraatnik, sin okolščega podžupana. Oba sta si pri smučanju zlomila nogo.

— Smrtna kosa. V celjski bolnišnici so umrli: Strašek Herman, 54 let, delavec pri Westnu, Lava št. 4; Stante Franc, 43 let, brezposelni delavec, Sv. Jurij ob j. ž.; Vončina Ferdinand, 32 let, delavec brez stalnega bivališča, doma iz Idrije; Belak Anton, 63 let, občinski revež, Zg. Hudinja. N. v. m. p. l.

— Ponovitev Meskovskega misterija »Henrik, gobavi vitez«. V nedeljo popoldne je JSZ ponovila v veliki dvorani Ljudske posojilnice Meskov božični misterij »Henrik, gobavi vitez«. Predstava je tudi topot privabila mnogo ljubiteljev lepe duhovne igre, igralci so se pa tudi sedaj kakor prvi potrudili, da so nudili občinstvu kar največ užitka.

Naznanila

Ljubliana

1. Občni zbor društva »Jaglič« se bo vršil v sredo, 26. januarja 1935, ob 16 (4 popoldne) v dvorani Akademskoga doma, Miklošjeva cesta 5. Odbor prosi, da člani sprejmejo to oznanilo namesto plemenitega vabila na znanje in se udeležijo obnove zbora v polnem številu. T. d. odbor.

1. Kino Kodoljevo. Drveni in lutri ob 8. Polnočni žarek. (Goslov Frohlich, Annabella) in več dopolnilnih filmov. Cena ulaznice.

1. Nočno službo imajo lekarni: dr. Piccoli, Tyrkova 6; mr. Bočvar, Celovška c. 62 in mr. Gartner, Moste.

Cerkveni vestnik

Kongregacija Marije Pomočnice za gospe pri sv. Jožetu v Ljubljani nima shoda danes, temveč prihodnji tork, 22. t. m., ob običajni uri. — Voditelj.

Naše diaštro

Ustanovni občni zbor društva Dom visokohol bo v nedeljo, 30. t. m., ob 9. Gradnja 14. Dnevni red: 1. Otvoritev; 2. poročilo pripravljatelja odbora; 3. volitve; 4. službojstvo. — Pripravljatelj odbor.

Ljubljanska drama: Vihar v kozarcu

Bruno Frank ni težak, pa tudi tehten pisatelj ni, vendar v svoji satiri pošten. To na vse strani dokazuje »Vihar v kozarcu«, ki je zabavno delo s svobodno, večinoma dobrodušno,

Dva Roosevelta - dva predsednika enega duha

Severnoameriške Združene države so iz vsega početka zapisale na svoj štiti svobodo, njihov največji ponos je bil, da so najsvobodnejša dežela sveta. To je imelo svoje dobre, pa tudi zelo slabe strani. Tako se je neomejeno razpasla gospodarska samopašnost posameznikov, ki je dovedla v zadnjih letih deželo na rob prepada.

Strahovito so ameriški denarni mogotci gospodarili z naravnimi zakladi. Gozdno gospodarstvo je prvotno obsegalo 850 milijonov akrov, leta 1912 pa samo še eno četrtina vsega ozemlja. Od teh preostalih 550 milijonov akrov je bilo pred vojno približno štiri petine v zasebnih rokah. In od teh zasebnih gozdov je bila komaj ena četrtina strokovno, po zdravih gozdarskih načelih oskrbovana. Gozdove so enostavno izropali. Po uradnih podatkih iz predvojne dobe so iz ameriških gozdov izsekali vsako leto po 3 in pol krat več, nego je v njih znašala narast lesa. Američani so doslej izsekali iz svojih gozdov po 260 kubičnih čevljev lesa na vsako glavo svojega prebivalstva, dočim prihaja v Franciji na vsakega prebivalca samo 35 in v Nemčiji 37 kubičnih čevljev izsekane lesa. Nič drugače ni gospodarila dolarska samogoltnost z ostalimi naravnimi zakladi.

Večji del tako proslulega ameriškega prospektu je šel torej na račun bodočih rodov,

dokler slednjič ni vstal sedanjí predsednik Roosevelt in zaklical roparskemu gospodarstveniku: »Stoj! Splošna korist je prva, ne zasebna.« Veliko je znamenj, ki pričajo, da bo Roosevelt uspel — kolikor je v takem silnem podjetju v kratki dobi enega ali par predsednikovanj pač mogoče uspeti.

Zanimivo pa je, da je kot prvi dvignil v Ameriki svarilen glas proti plenitvi naravnih zakladov njegov predsednik in sorodnik Roosevelt. Ta predsednik Združenih držav, s čegar težnjami in pridvanji se je v svojih predavanjih opetovano priznalo pečal tudi dr. Krek, je leta 1908 odločno nastopil proti rodovni sebičnosti svojih rojakov. Dejal je: »Naša prva dolžnost je, da z viri našega blagostanja tako gospodarimo, da potomecem ne uničimo vnaprej vseh nad na blagostanje.« Ta opomin je naslovil takratni Roosevelt na vse guvernerje države in jih pozval na sodelovanje pri gibanju, da se ohranijo naravni zakladi ameriških dežel. Ustanovil je tudi odbor za ohranitev vodne, gozdne, zemljiške in rudninske posesti.

Za kako ogromne vrednote gre tu, naj pojasni samo nekaj števil o vodnih silah. Tu je postavil prvi Roosevelt edino pravilno načelo: »Vodna posest je last vsega naroda in jo je treba upravljati v korist vsemu narodu.« V Združenih državah ima

jo 287 plovnih veletokov in rek, ki so dolgi 26.000 milj; vrhu tega 45 kanalov, ki so plovni v dolžini 2000 milj. Vodne sile proizvajajo doslej 5 milijonov konjskih moči in v namakalnih napravah je vloženo 200 milijonov dolarjev. Te naprave navajajo 1 in pol milijona kubičnih čevljev vode na 20.000 kvadratnih milj njiv, ki so potrebne umetnega namakanja. Tedaj so sprejeli glede voda naslednja načela: Reke so od izvira do izliva last celokupne države in ne posameznih zveznih držav. Izkoriščajo naj se za plovbo in električno proizvodnjo, toda tudi za namakanje zemlje v poljedelske svrhe. Vse vode je treba zavarovati pred onesčiščenjem in vodne pravice naj se podeljujejo le za omejeno dobo.

Že prvi predsednik Roosevelt je torej skušal dvigniti pravo narodno vojsko za ohranitev naravnih zakladov v prid narodni celoti. Toda potem sta prišli svetovna vojna in »prosperity« in postavili vse gospodarstvo še enkrat na glavo. O pravem času je našel prvi Roosevelt svojega vrednega naslednika v sedanjem predsedniku Rooseveltu, ki se je ves posvetil nalogi, da reši Ameriko nenasitne in neomejene sebičnosti posameznikov in postavi vse gospodarstvo na načelo, da mora narodna posest, predvsem naravni zakladi, služiti blaginji celokupnega naroda.

Bivša operna pevka Marcela Sembrich je 76 let stara umrla v New Yorku. Njena slava se je začela širiti okrog leta 1880. z Dunaja. Nato je 30 let pela v Draždanih, Berlinu, Londonu in New Yorku. Bila je rojena v Avstriji

Francoski dar sv. očetu

Francoski zunanji minister Laval je ob svojem bivanju v Rimu bil sprejet pri svetem Očetu, kateremu je podaril tri dragocene stare knjige iz 17. stoletja. Pozneje je Laval papežu predstavil tudi svoje spremstvo. Papež je Lavalu izročil in pripel velik križ Pijevega reda.

Dolgi lasje prepovedani

Turški prosvetni minister je odredil, da dečki in šolarji ne smejo nositi dolgih las, sicer bodo starši strogo kaznovani.

Dva misijonarja umorjena

Po poročilih iz Rio de Janeira v Južni Ameriki je v divjem ozemlju Matto Grosso 70 divjih domačinov napadlo in na grozen način umorilo dva ameriška misijonarja. Misijonarja sta bila člana ameriške ekspedicije, ki se je njen voditelj pred kratkim vrnil, ko so že mislili, da ga ne bo več. Neki Holandec je s svojimi prijatelji našel trupli obeh umorjenih misijonarjev.

Katoliška stvar na Češkem živo klije

Češkoslovaška zemlja za katoliško misel ni bila vselej posebno sprejemljiva. Treba je bilo trdega dela in velike, vztrajne ljubezni, da so se branec slednjič voljno odprle katoliškemu semenu. Danes pa setev živo in veselo klije!

Pred desetimi leti je bilo po vseh semeniščih na Češkoslovaškem komaj 430 semeniščnikov. Do leta 1933 se je to število že zvišalo na 1720, lani pa je bilo v petnajstih velikih semeniščih in verskih zavodih 2009 gojencev. Razen tega studira v inozemstvu 310 češkoslovaških bogoslovcev. V teku letošnjega leta izide iz semenišč in noviciatov 354 novomašnikov.

Roman za stare in mlade

Pikica in Tonček

Gospodična Blaginja je medtem že stopila v etanovanje. Ko je šla mimo kuhinje, je zaslišala klic: »Pojdite no malo sem!«

Bila je debela Berta, ki je mogočno sedela na širokem stolu in lupila krompir.

Gospodična Blaginja ni prav nič mikalo, da bi se prerekala z njo. Pa je le sledila njenemu klicu. Zakaj? Zato, ker se je na tistem debele Berte zelo bala.

»Slišite vi,« je začela Berta, »moja soba leži sicer dve nadstropji višje pod streho, pa le ni ušlo mojim očem, da v hiši ni vse v redu. Ali bi mi blagovolihi pojasniti, zakaj je otrok zadnje čase tako bled in zakaj ima črne kolobarje pod očmi? In zakaj zjutraj kar noče iz postelje?«

»Pikica raste,« je učeno dejala gospodična Blaginja. »Morala bi piti ribje olje ali železno vino.«

»Že dolgo ste mi neznočni kakor las v juhi!« je dejala debela Berta, in zagrozila: »Če izvoham, da so v ozadju kakšne skrivnostne reči, potem bo te vi sami pili ribje olje in sicer s steklenico vred. Ste razumeli?«

Takšna prostaška, neizobražena oseba me sploh ne more razžaliti,« je gospodična Blaginja ponosno dvignila glavo in zavihala nos.

»Jaz vas ne morem razžaliti?« je vprašala debela Berta in se dvignila s stola. »To bomo takoj videli. Vi, koza domišljaja, vi, prekleta zavratna, vi, kost razvlečena, iz strešnega žleba bi lahko pili kavo, vi, pošast nesramna, vi...«

Gospodična Blaginja si je zatisnila ušesa in pihala od togote kakor razdražena mačka. Pa ni utegnila izreči niti besede. Kakor žirafa se je zapirala po hodniku in planila v svojo sobo.

Celrto premišljevanje govori:

O pogumu.

Tudi o pogumu bi rad na tem mestu izpovedal nekaj besed. Tonček je prisloil fantu, ki je bil večji od njega, dve zavišnici. Marsikdo bo mislil, da je Tonček s tem pokazal svoj pogum.

Pa ni bil to pogum, ampak izbruh togote. Med pogumom in togoto pa je precejšen razloček, ne samo v erkah, ki so v obeh povsem drugačne.

Pogumen je človek, ki ohrani zmerom in povsod hladno kri. Če si zdravnik za poskušnjo vbrizga pod kožo smrtonosne bacile in si potem očepi še protistrup, ki ga je sam odkril, pokaže s tem svoj pogum. Če se polarni raziskovalec na sanel odprle na severni ledaji, da bi odkril kaj novega, dokaže pogum. Če zleti profesor Piccard v svojem balonu v stratosfero, čeprav še nihče pred njim ni bil tam gori, je pogumen.

Ali ste Piccardov polet v stratosfero zasledovali od vsega začetka? To je bilo zanimivo. Večkrat je že nameraval odleteti, pa se je vedno znova premislil in opustil svoj polet, ker ni bilo ugodnega vremena. Časopisi so se že nortevali iz njega. Ljudje so se smejali, če so zagledali Piccardovo sliko. On pa je potrpežljivo čakal ugodnega vremena in ga ni prav nič motilo norčevanje ljudi. Bil je tako pogumen, da se je pustil raje zasmehovati, kakor da bi napravil nepremišljen korak. Ni bil blazno smel, ni bil priskrben, bil je enostavno pogumen. Ni hotel postati slaven, hotel je obogatiti človeštvo z novimi znanstvenimi izsledki.

Poguma ne pokažemo samo s pestjo, potrebujemo zraven tudi razum.

PETO POGLAVJE

Vsak je samemu sobi zdravnik

Ravnatelj Slana je bil še v svoji tovarni za dežnike in palice. Milostljiva gospa je še ležala v svoji spalnici in si preganjala čas z migreno. Gospodična Blaginja pa je sedela v svoji sobi.

Pikica in Dudek sta bila do večerje sama. Pikica si je od debele Berte izposodila bel sukanec in dejala Dudku, ki je leno čepel v svoji košari: »Zdaj pa pozor, moj mali!«

In Dudek je res postal pozoren. Dokler je bil truden, je bil najubogljivejši pes na svetu.

Pikica je od sukanca odtrgala dolgo nit. Z enim koncem niti je napravila zanko okoli bolnega zoba, drugi konec pa je pritrdila na kljuko pri vratih.

»Stvar postaja resna,« je zamrmrala in zadržala: »Brrr!« Polagoma se je oddaljevala od vrat, dokler ni bila nit napeta. Potem je napravila rahel sunk z glavo, presunljivo zajela in obupno nakremžila obraz. Približala se je spet vratom, da je napeta nit ohlapno zamahnila navzdol.

»Dudek, Dudek,« je zavikala, »meni se zdi, da takle pokliče ni zame.«

Pa se je vendarle spet okumala in se pogrnala nazaj, ampak to pot je obstala na mestu že prej, preden se je nit napela.

»Izključeno,« je dejala. »Če bi bil Tonček tukaj, bi morda šlo.«

Naslonila se je na vrata in začela napeto premišljevati. Potem je snela nit s kljuko.

»Daj mi tačole,« je ukazala Dudku.

A Dudek tega še ni znal. Pikica se je sklonila, dvignila psa in ga položila na svojo pisalno mizico. Privezala je konec niti za Dudkovo zadnjo nogo.

(Nadaljevanje sledi.)

Štirje narodi

Potujoči časnikar v 4 dogodbah označi 4 narode

Dr. Stranik v »Berliner Tageblattu« popiše svoje popotne doživljaje ter jih označuje s kratkimi dogodkami.

Pošteni Finci

Bilo je na Finskem. Povabili so me na neko kmetijo daleč na deželi. Nisem jim mogel sporočiti, kdaj pridem. Nenapovedan sem prišel. Na bregu enega izmed tisočerihi modrikastih jezer se dvigata dve veliki lepi leseni hiši. Okrog in okrog šumi brezov gozd. Obe hiši sta na stečaj odprti — odprta so vsa vrata, vse omare. Vstopim in sedem, ne da bi me bil kdo od domačin opazil, kajti vsi domačini so na polju. Niti psa ni, da bi zalajal in naznanil, da je tujec v hiši.

Ko so se ljudje vrnili z dela domov in me veselo pozdravili, sem napeljal pogovor na njihovo brezskrbnost: »Ali pri vas nitatvin?« — »Tatvine? Ne,« mi odgovori mladi gospodar. »Počakajte no, menda vendar!« Obrne s k starmu očetu: »Povej no, stari oče, saj se menda še spominjaš, kako je pred kakimi 60, 70 leti nekdo na našem dvorišču ukradel konjsko odelo!«

Demokracija Američanov

V Združenih državah Severne Amerike sem, že v New Yorku so mi pripovedovali o slovečih lastnostih, s katerimi ameriška demokracija vzgaja svoje državljane. Po nekem takem razgovoru sta se moja dva prijatelja z menoj vred poslovila od družbe. Vsi trije smo najeli avto, da bi čimprej prišli iz Manhattan v Bronx. Pokličemo takšija, vstopimo in povemo, kam naj vozi. Avto nas vozi, ampak počasi. Voz se sumljivo stresa. Ko si ga natančneje ogledamo, se nam dozdeva, kakor da bi bil to prvi poskusni voz, ki ga je naredil Ford. »Hm,« pravi eden izmed obeh prijateljev, »lahko bi si bili najeli boljši avtomobil. Eno minuto kasneje šofer ustavi avtomobil. »Ven!«, zakliče kratko in precej grozeče. Zakaj pa? začuden vprašamo, »saj se nismo na cilju.« — »Vseeno,« odgovori šofer. »Slišal sem, da moj avtomobil za vas ni dovolj nobel, zato se nikar ne vozite z njim. Nisem jaz klical vas, ampak vi ste mene klicali!«

Res smo morali izstopiti. Tu sem lahko spoznal ameriško demokracijo. Dr. Stranik z njo mi zadovoljen, saj piše za list, ki izhaja v Hitlerjevi Nemčiji. Človek bi si pa želel, da bi

Včeraj je prijazni stari gospod srečal dečka, ki je jokal, ter mu daroval 50 par. Danes preliwa solze okrog njega cela tolpa dečkov

Zima v Rusiji

V Rusiji je taka zima, da je 50 stopinj Celzija mraza. Ljudje morajo pri vaških vodnjakih in napajališčih vedno aprati razbijati led, če hočejo do vode

Gospodarstvo

Pridobnina in obrtniki

V nedeljo sta se oglašila pri finančnem ministru g. dr. M. Stojadinoviču v imenu vseh obrtnih zbornic in državni ter obrtnih odsekov skupnih zbornic gg. Stojanovič, predsednik obrtne zbornice v Beogradu ter njen glavni tajnik dr. D. Mikić. Izročila sta gosp. finančnemu ministru memorandum skupno z resolucijo o davčni obremenitvi obrtništva.

Opozorili so g. finančnega ministra, da se je davčna osnova za pridobnino izredno povečala v primeri s prejšnjimi leti in znaša povečanje v nekaterih slučajih do 1.250%, povprečno pa znaša povečanje. To ni možno prenašati. Povečanje se je izvršilo na podlagi davčne novole od februarja lanskega leta, s katero je bil uveden minimum. Ta sistem minimalne pridobnine je najbolj prizadel obrtnike. Povišanje dohodkov od pridobnine za 120 milj. Din se bo izvršilo izključno v breme obrti

in male trgovine, kar pa ne bi smelo biti v interesu zakonodajalca niti v interesu g. finančnega ministra. Predvsem so prosili za opustitvi g. finančnega ministra, naj novelira čl. 7. davčne novole, ko se naj torej za obrtnike ne uporabljajo določila o minimalnih osnovah, ampak naj ostane za obrtnike pri starem, t. j. obrtniki naj se obdavčijo od stvarno doseženega čistega dohodka. Seveda so še druge zahteve, ki pa naj tudi še pridejo na vrsto.

G. finančni minister je izjavil zastopnikom zbornic, da bo ublažil v smislu deklaracije vlade gotovo pretiranosti davčne obremenitve ter jih dovedel v sklad z realnimi možnostmi plačevanja davkov po obrtnikih. Gotova navodila glede tega so že bila izdana, sledila jim bodo pa še druga. Prav tako je g. minister obljubil, da bo pri vseh obrtniških vprašanjih zahteval sodelovanje zbornic.

100 milijonov posojila za javna dela

Gosp. minister za zgradbe dr. Kožul je izjavil časnikařem, da namerava najeti na podlagi donosa trošarine na cement in bencin posojila za izvajanje javnih del. Njegovi predhodniki so že sklenili dve taki posojili za skupno 50 milj. Din (pri Poštni hranilnici), toda to je premalo. Namerava sedaj najeti na isti način posojilo 100 milj. Din, in sicer na podlagi trošarine na cement, ki nosi letno 27 milj. Din, in bencin, ki prinaša fond za javna dela 16 milj. Din. Za posle, za katere je treba najeti druga sredstva, sinatra izvedbo velike ceste od Horgoša do Caribroda, v drugi vrsti zvezo Maribor-Ljubljana in Sošak ter zvezo do Zagreba in Beograda.

Stanje naših kliringov z Nemčijo, Italijo in Švico

Po stanju dne 9. januarja je znašal naš kliringški saldo v prometu z Nemčijo 222,6 milj. (po prejšnjem stanju z dne 2. januarja 221,3 milj.), z Italijo je saldo narasel od 9,0 na 11,8 milj., s Švico pa se je zmanjšal od 3,8 na 1,9 milj. Din. Zadnje izvršeno plačilo je bilo v plačilnem prometu z Nemčijo 2.646 (po prejšnjem izkazu 2.570) z dne 20. septembra (28. decembra), v prometu z Italijo 60.811 (60.570) z dne 28. decembra (26. decembra) in Švico 7.996 (7.899) z dne 9. januarja (24. decembra). Iz tega sledi, da je položaj v nemškem kliringu ostal neizpremenjen in je treba čakati na plačila 5 mesecev. Tudi v kliringu z Italijo je položaj ostal neizpremenjen in je treba čakati na plačila približno 8 dni. Izredno pa se je izboljšal položaj v kliringu s Švico. Dočim je bilo treba po prejšnjem izkazu čakati na plačila v švicarskem kliringu 10 dni, se je po novem čakalna doba zmanjšala na vsega 1 dan.

Italijanski zlati zaklad

Najnovejši objavljeni izkaz o stanju Italijanske banke za 31. december kaže v primeri s stanjem za 20. december povečanje zlatega zaklada za 11,3 milj. lir na 5811,4 milj. lir. Istočasno so devizne rezerve banke narasle za 35,3 milj. lir na 71,6 milj. lir. Povečanje slednjih je v zvezi s konskripcijo dobrobiti Italijanskih državljanov v tujini, katere morajo oddati Italijanski banki. Obtok bankovcev je znašal 13.145 milj. lir.

Gibanje zlatega in deviznega zaklada banke obnem z oblikom nam kaže tabela v milj. lir (po stanju dne 31. decembra dotičnega leta):

	zlat	devize	bankovci
1925	4.207	696	21.450
1926	4.245	2.362	20.133
1927	4.547	7.559	18.775
1928	5.052	6.019	17.456
1929	5.190	5.151	16.854
1930	5.297	4.327	15.680
1931	5.626	2.170	14.295
1932	5.839	1.305	13.672
1933	7.092	305	13.243
1934	5.811	72	13.145

Iz tega pregleda se vidi, da že skozi od 1925 dalje vodi Italija izrazito deflacijsko politiko, ki se je po zadnje tri leta z ozirom na obtok bankovcev nekoliko ustavila. Do leta 1927 si je Italija nabrala znatne devizne rezerve, ki so nato leto za leto kopnele. Deloma so bile te devizne rezerve porabljene za povečanje zlatega zaklada, ki je stalno naraščal in dosegel do konca leta 1933 vsoto nad 7 milijard lir. Če vzamemo skupaj devize in zlat, potem je bilo najvišje stanje doseženo leta 1927 z 12.106 milj. lir pri obтку bankovcev 1.775 milj. lir. Od tedaj so se zlate in devizne zaloge skrcile za več kot polovico, za 6.223 milj. lir. Seveda je

treba upoštevati, da se je istočasno zmanjšal tudi obtok bankovcev za 5.630 milj. lir. Najtežje je bilo za Italijo preteklo leto v valutopolitičnem oziru. Izguba samega zlata je znašala 1.281 milj. lir, poleg tega so se pa že devizne rezerve zmanjšale za 233 milj. lir in znašajo tako skupne izgube 1.514 milj. lir, to je pa vsota, katere Italijansko gospodarstvo ob sedanjem razsuhu svoje plačilne bilance ne more utrpeti. Te številke o valutni stiski nam pa dajejo tudi utrditve, kaj leže vzroki za spravljenost...

Borza

Ljubljana, 14. januarja.

Denar

V današnjem prometu je popustil le Trst, neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina, Bruslja in Curia, dočim so tečaji Amsterdama, Londona, New Yorka, Pariza in Praga narasli.

V zasebnem kliringu je ostal na naših borzih neizpremenjen tečaj avstrijskega šilinga na 8.10 do 8.20. - Grški boni v Zagrebu 30.15-30.85, v Beogradu 29.65-30.35. - Angleski funt je na zagrebški borzi ostal na 222.45-224.05, v Beogradu na 223.20 do 224.80. - Španska peseta v Zagrebu in Beogradu 5.50 blago. - Budimpešta v Beogradu 8.75 blago.

Ljubljana. Amsterdam 2307.96-2319.32, Berlin 1366.60-1377.40, Bruselj 799.27-803.21, London 167.04-168.64, Curih 1105.85-1111.35, New York 3385.28-3413.54, Pariz 225.44-226.56, Praga 142.63 do 143.49, Trst 291.47-293.87.

Promet na zagrebški borzi 31.530 Din. Curih. Beograd 7.02, Pariz 20.3775, London 15.125, New York 308.375, Bruselj 72.30, Milan 26.40, Madrid 42.25, Amsterdam 208.725, Berlin 123.85, Pariz 73.30 (57.45), Stockholm 77.95, Oslo 75.95, Kopenhagen 67.50, Praga 12.905, Varšava 58.30, Atene 2.90, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.05, Buenos Aires 0.7675.

Dunaj. Dinar (valuta) notira 9.28.

Vrednostni papirji

Tendenca je bila danes neenotna. Beograd je javil nekoliko čvrstjšo tendenco, dočim je bila v Zagrebu neenotna in je celo del papirjev popustil, naraslo pa je 7% inv. pos. Tudi promet v Beogradu ni bil nič kaj znanen. Promet je bil na zagrebški borzi znanen, posebno v vojni škodi in dolarskih papirjih: znašal je vojna škoda 1000 kom, 8% Blerovo posojilo 3000 dolarjev in 7% Blerovo posojilo 5000 dolarjev. Zaključenih je bilo tudi še 100 delnic Priv. agr. banke.

Ljubljana. Drž. papirji: 7% inv. pos. 71-72, agrarji 42-44, vojna škoda 352-355, 6% begl. obvl. 60-62, 8% Bler. pos. 69-70, 7% Blerovo pos. 61-63, 7% pos. Drž. hip. banke 69-72.

Zagreb. Drž. papirji: 7% inv. pos. 72.50-73, agrarji 42.50 den., vojna škoda 351-354 (351), 2. 351 den., 3. 351-352 (353), 4. 352-354, 5. 352 do 354, 6. in 7. 352 den., 6% begl. obvl. 59.50-60.50, 8% Bler. pos. 69.50-71 (69.50), 7% Blerovo pos. 60-61 (60.50), 7% pos. Drž. hip. banke 69-71. - Delnice: Priv. agr. banka 231-233, Trboveljska 105 den.

Beograd. Drž. papirji: 7% inv. pos. 72.50-73, agrarji 43-44, vojna škoda 353-354 (352, 351.50), 2. 353.50 bl. (351), 6% begl. obvl. 61-62 (60.25), 1. 61 zakl., 7% Bler. pos. 60.50 den. (61). - Delnice: Narodna banka 4750-4850, Priv. agr. banka 234-236 (235, 230).

Pariz, 12. januarja. Notacije naših državnih papirjev (v oklepajih tečaj prejšnjega dne): 5% 1902 183-184 (178), 1906 176 (163), 1909 170 (167), 1913 173-174 (169.50), 1911 169 (160), 7% stab. iz l. 1911 260 (246), 5% funding obligacije iz leta 1933 260 (248).

Dunaj. Don.-sav.-jadr. prioritete obligacije 73.90, delnice 13.40, Landerbanka 75, Narodna banka 136.50, Donavska paroplovna družba 3.30, Steg 21.20, Alpine 11.90, Stewag 14.75, Rima 29.75,

spada to k mojim nalogam v službi vašega poslanstva. Namesto poročila mu prinesem kar žvi corpus delicti. Zdjaj pa pojdiva. Jutri jutraj, o pravem času pred odhodom vlaka v Tientsin, bom pri vas v hotelu.

XVI.

VES TRUD ZAMAN

Vrata do kabine na zadnjem delu barkase, ki je takoj po prihodu moza s sampana z največjo hitrostjo nadaljevala vožnjo po reki navzdol, so se tih in počasi odprla. Mož, ki je vstopil, je nekaj časa postal in njegov pogled je obšel na mladenki, ki je ležala negibno, kakor da bi spala, na mehkih blazinah divana.

Toda sveži zrak, ki ga je zaneslo v kajuto, da je radi hitrosti vožnje učinkoval kakor močan veter, je vendarle poživljajoče vplival na nezvestno dekle, zakaj ngenila se je in čez kratak čas vzravnila. A še vedno ni prišla k sebi in do jasnih misli, zakaj opetovano si je šla z roko zmedeno preko obraza.

Previdno je zaprl mož vrata kajute za seboj. Spustil je bil v kajuto veliko zraka, da je jettico zbudil iz nezvesti, ni pa bil njegov namen, da bi osvobodil njene misli in zlasti njeno voljo vsa kršnega vpliva.

Ko se je okrenil proti nji, je opazil, da strmi vanj z nenaravno široko razprtimi očmi.

»Kdo ste?« je vprašala in videti je bilo, da teško oblikuje besede.

Govorila je angleško, in čete ko ji je odgovoril v istem jeziku, ji je prišlo do zavesti, da jo razume.

»Priatelj je dejal.

Onalovnujoč nasmeš se je vlegel na njene usnice.

»Navač imam izbirati sama svoje prijatelje,

NARODNO GLEDALIŠČE U. V LJUBLJANI.

DRAMA — Začetek ob 20

Torek, 15. januarja: Zaprtje.
Sreda, 16. januarja: Waterloo. Red Sreda.
Četrtek, 17. januarja: Zoluzioji estati. Red Četrtek.

OPERA — Začetek ob 20

Torek, 15. januarja: Zaprtje.
Sreda, 16. januarja: Hoffmannove pripovedke. Red Č.
Četrtek, 17. januarja: Zaprtje.
Petek, 18. januarja: Zaprtje.

Abonenti reda C imajo v sredo, 15. 1. m. na svoji abonm predstavo Offenbachove opere »Hoffmannove pripovedke«. Zasedba običajna.

Sprememba opernega repertoarja. Vele običajnosti gde. Zupceve je potrebna sprememba opernega repertoarja in ostane opera danes, v torek, zaprtja. Jutri, v sredo, se pojavi Offenbachove Hoffmannove pripovedke za red C. Red A dobi svojo predstavo p. n. Abonenti in običajno prosimo, da to upoštevajo.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Torek, 15. januarja ob 20: Urh, graf Celjski. Spominška predstava ob 10 letnici skladatelja Viktorja Parme. Red C.

Radio

Programi Radio Ljubljana:

Torek, 15. januarja: 11.00 Šolska ura: Na moji večni ledu (dr. O. Reya) 12.00 Harmonika in otre na ploščah 12.30 Poročila 13.00 Čas, Češke narodne pesmi 13.30 Otroški koledar: Otroške pesmi (Vida Juvanovca) 14.30 Nevesta — bodoča gospodinja (ga. Vika Kraighorjeva) 15.40 Nemščina (dr. Kolarič) 19.30 R. ehardi Tauber poje na ploščah 19.30 Čas, jedilni list, program za sredo 19.30 Nacionalna ura: Kolo srbskih sester (za Beograd) 20.00 Vokalni koncert go. Pavla Lovčeve, vnos Radijski orkester 21.30 Čas, poročila 21.30 Citre solo, g. Mezgriša: vnos plošče 22.30 Angleske plošče.

Drugi programi:

Torek, 15. januarja: Beograd: 19.35 Litovska narodna (plošče) 20.00 Pranci: Kvintet 21.10 Narodne pesmi 22.10 Evropski koncert z Dunaja 22.30 Plošče — Zagreb: 20.30 Vokalni koncert 21.00 Pripovedke 21.30 Vokalni koncert 21.30 Salonski kvartet — Dunaj: 17.25 Švedska glasba 19.30 Glasba na dveh klavirjih 20.05 Dubovna glasba 21.15 Vesele dunajske viže 23.00 Plošče 24.00 Kvartet — Budimpešta: 18.10 Pesmi in arije 21.15 Dunaj 23.30 Plošče 23.30 Glasbena glasba — Milon-Trst: 17.10 Zabavna glasba 30.45 Plošče, opereta, Lehar — Rim-Bari: 17.10 Zabavna glasba 30.45 Orkestralni in klavirski koncert 21.30 Romanje, igra 22.00 Violinska glasba — Praga: 19.10 Godba na pihala 19.10 Poljska prijava, revija 20.50 Violinska glasba 21.40 Kle. vrska glasba — Brno: 20.50 Serenada, Čajkovski 21.30 Nova ruska glasba — Bratislava: 18.10 Klavirna glasba 20.50 Igra 21.40 Slovenske narodne pesmi

Trboveljska 14.80, Magnezit 48.50, Siemens 88.75, Semperit 38.95, AEG Union 49.00.

Žitni trg

Razpoloženje je na žitnem trgu nadalje čvrsto. Blaga gre le malo vnozemstvo, ker deloma vlačilci ne vozijo, deloma pa so naše cene že zelo visoke in ne konvenirajo več za izvoz. Zaradi snega ni nobenih dovozov na trg, zaradi pomanjkanja dovozov tudi ni ponudb in tako so nilini že začeli ustavljati prodajo. Seveda je tak položaj le prehodnega značaja, ker bo z izpremembo vremenskih prilik nastopilo kmalu drugačno razpoloženje na trgu. Tudi cene so se danes ponovno povišale.

Ljubljana (vse franko nakladna postaja, plačljivo proti duplikatu). Pšenica: 79 kg 2% baška 115.50-117.50, koruza času primerno suha s kvalliteto garancija baška 64-66, banaska 60-62, oves zdrav rešetan suh bosanski 87-92, moka niča baška in banaska 187.50-207.50, bč. št. 2 172.50-187.50, št. 5 152.50-167.50 (brez prometnega davka), otrobi baški debeli 95-100, drobni 80-85.

Budimpešta. Tendence: slaba. Promet: srednji. Pšenica: marec 16.26-16.57, zaklj. 16.54-16.56; maj 16.96-17.17, zaklj. 16.97-16.98. - Rž: marec 13.62-13.72, zaklj. 13.62-13.63; maj 13.95, zaklj. 13.95-13.96. - Kuruza: maj 12.05-12.30, zaklj. 12.09-12.11.

Živina

Dunajski goveji sejem dne 14. januarja. Prignali so 1003 vole, 380 bikov in 521 krav, skupaj 1904 glave; od tega iz Avstrije 1422, iz inozemstva pa 482. Cene so bile tele (v šil. za 1 kg teže): voli 0.76-1.50, biki 0.70-0.95, krave 0.80-0.98 in biki 0.50-0.68. Potek sejma je bil miren. Prva vola so obdržali cene prejšnjega tedna, voli II. vrste so popustili za 3 groše, voli III. vrste pa za 3-5 grošev. Dobre krave so dosegle slabe cene pret. tedna. Kupčija z biki je bila živahna in so cene njih narasle za 1-2 groša. Klavna živina je obdržala cene pret. tedna.

Sport

Danes prvenstvo akademikov

Danes popoldne bo pri Grosupljem prvenstvo jugoslovanskih univerz v tekih na 8 in 18 km. Tekem se udeležijo akademiki ljubljanske in zagrebške univerze. Skupen odhod akademikov in ostalih udeležencev ob 11.55.

Smučarska elita v Lescah

Gornjeokraj smučarskega podzema bo priredila ob priliki svojega polletnega obdobja v soboto, 19. in v nedeljo, 20. januarja prvenstvo tekmovalcev v Lescah, katerega se bo udeležilo poleg številnih gornjskih tudi vsa elita ostalih jugoslovanskih smučarjev; prvenstvo tekmovalcev je namreč zamisljeno obenem kot izkazna za vnosovsko prvenstvo, ki se bo vršilo od 22. do 27. januarja na Bledu. Borba med najboljšimi najboljšimi bo erdita in vsak, ki se sanima za smučski sport, bo v polni meri zadovoljen. Ker se vso leto tekmovalci tega zavoda, vabi vse prijatelje smučanja na štivino udeležbo. Prepričani smo, da bodo klasi gornjski smučarski kraji zasloveli polnoletne tekme s svojo prisotnostjo borilci njih lasne tekmovalce, da bodo dali in sebe vse na dosedaj častnega rezultata. Pa počakaj prebivalstvo polno zanimanja in te tekme, to je tudi v interesu našega smučarja, kajti s tem vpliva na uspehe naših tekmovalcev in posledice na razvoj smučarskega sporta in tujskega prometa v naših krajih.

Lesce so se za prireditev tednioldo pripravili. Občinstvu bodo na razpolago tople in mirne sobe, hankor tudi dobra hrana po zelo smernih cenah. Zeleniške svezne na vse strani so zelo ugodne. Posledniki tekmovalci bodo tudi lepo zabire za inleto bodisi na Bled ali pa na najbolj raznolike smučne terene v okolici Lesca, kakor tudi za daljše in krajše ture v Karavanke. V Lescah, ki štiti v sebi vseeno do smučarskega sporta, vsakdo, ki hoče pozabiti na vsakdanjost za nekaj ur ali dni v čisti, zdrav, prekrasni gornjski mimi, naj si oprta svoje udice in pohiti v soboto ali v nedeljo v naše idilične Lesce; ne bo mu šel Lesce vase boje sprejeli z hrasko ljubosilno in vam boje nudile devoli zabave in razvedrila.

Sporod prireditev je sledeč: V soboto ob 15 tak na 8 km; v nedeljo ob 9 skoli, ob 14.30 propagandni skoli. — V tekmovalci morajo biti v Lescah 19. in 20. januarja najkasneje ob 14.30. — Razpisni rezultati je v nedeljo ob 17 v hotelu Legat v Lescah. — Uprava podzema prosi vse svoje funkcionarje in tekmovalce, da se prireditve zanesljivo udeležijo. — Vsi člani GZSP se ponovno opozarjajo, da bodo k tekman prepričani le oni tekmovalci, čijih klubov so se poravnali članari no za sezono 1934-35. — Tajnik L. Jože Činkovla.

Razpis MZSP

Mariborska smučarskega podzema razpisuje na 28. januar skakalno tekmo za prvenstvo akademikov in skakalcev v Beogradu pri Mariboru. Začetek tekme ob 14. Skakalci določijo: Skakalna tekma se vrši po pravilih JZSP ter je dovoljena udeležba vsem verificiranim članom JZSP, ki so stari nad 16 let. Vsak tekmovalce se mora izkazati s verificirano izkaznico. Prijavnina znaša 5 Din za tekmovalca, katero je skupno s prijavnico poslati na predpisanih prijavilnicah najkasneje do 19. januarja na naslov podzema ali osebno izročiti tajniku v trgovini Stojec, Maribor, Jurčičeva ulica 8. Na zakasnele prijave se pod nobenim pogojem ne bo oziralo. Klubi naj pridajo 100 k. za tekmovalce, ki bodo res nastopili. Ako tekmovalce ne bo nastopil, se njegov klub obremeni s kaznijo od 20 Din. — Zbranje in izdružitvi pregled tekmovalcev bo 20. januarja ob 10.30 v Aljaževi pol hotelu »Orlet«. Tekmovalci se morajo najkasneje pol ure pred startom prijaviti na skakalno startenje.

Vodstvo skakalne tekme: predsednik Gmna Milič, tehnični vodja Aljažević Lambert, sodniki: Olubović Vekoslav in Vetrli Franjo, starter Kerić Franjo, nadzornik zaleta Pirnat Ignac, nadzornik doskoka Korbar Vladimir, zapisnikar Bergant Evgen, zdravnik dr. Lusić Sava. Mariborske skokov postavijo: Zeleniški dva, Rapid dva in Maraton dva.

Razpisni rezultati in razdelitev daril bo po tekmi v Mariboru. Čas in lokal se določijo pozneje. Prvak bo prejel častni naslov »Prvak v skokih MZSP za sezono 1934-35« in darilo. Ostali najboljši skakalci pa darila in diplome.

Pozivamo vse klube, da poskrbijo za čim večje udeležbo bodisi v tekmovalci kakor tudi v gledalci, da bomo po daljšem času čim dostojnejše manifestirali za naš topi almski sport! Smuk! — Gmna Milič, L. J. C. predsednik. — Vetrli Franjo, L. J. C. tajnik.

SK Hirijs (hokej sekcija). Drveli ob 18.30 trening na dva gola. Obvezno za sledeče: Vrtak, Rihar, Kačič, Kos, Pavlič, Pogačnik, Gregorič, Luce, Lombar, Gogala, Zorman, Aljažević, Morbacher, Starman I. in II. Mlakar. Vsi ostali, ki imajo veselje do te igre, naj se javijo istočasno na dravilni — Načelnik.

25. K Hirijske (centratni odbor). Seja načelnika nogometne sekcije dana odpride, ter bo ob 18.30 planarna seja centralnega odbora. Prosi se, da se iste zasedajo udeležijo načelniki vseh sekcij, dalje g. Bergant in Habicht. Važno zaradi bližnjega obnove zborna kluba, ki bo predvidoma 3. februarja. Seja bo na kolodvoru.

Članstvo SK Sloge se nujno poziva na važen sestanek, ki bo v sredo v Nabaviljni zadrugi na Masarykovi cesti. Razgovor glede obnove zborna in še važne točke, ki zahtevajo prisotnost prav vsa članstva (večrifilozof in nevezitistični). Zadeva je nujna. Udeležba, ki strogo obvezna. Sestanek začne ob 18.30 in bo trajal predvidoma kratak čas. Bodite točni! — Odbor.

Občni zbor SK Sloge bo v torek, 20. januarja ob 19.30. Kraj sporodimo pravovarno.

Slalom klub 31. Tehnični odsek. Danes ob 19 sestanek vseh tekmovalcev, tudi juniorjev. Udeležba se vse obvezna. Sestanek bo v klubovnem lokalu. Primete denar za klubov znak. — Tehnični referent.

Tekma s smuku ASK Gorenjca. Ob ugodnih snežnih razmerah se priredila ASK Gorenjce, Jelenice, v Črnom vrhu. Tekmovalci prvenstvo tekmovalcev. Proga je bila dolga 900 m z višinsko razliko 160 m. Naslov klubskega prvaka za leto 1935 si je pridobil Zvezd Alojz s časom 1:55.8, drugi je bil Ogris Viktor 2:22.3, Langus Dani 2:35.4. Vseh tekmovalcev je bilo 16. V juniorjem prvenstvu si je osvojil naslov prvaka Vergles M s časom 3:16.6, sledil mu je Znidar S. 3:35.4 in nato Thaler 3:44.8.

Skupni izleti SPD. SPD bo priredilo skupne izlete smučarjev-planincev. Predvideno so tudi ture v okolici Ljubljane in v okolici Beograda. Orodje drinijo prosti člani, ki bi bili voljni voditi skupine po Dolomiti, da se olesnijo nemudoma v društveni planini SPD na Alpejski cesti, radi podrobnejšega dogovora.

Tekma okrog sveta

47

»Ali se vam sdi to kaj mikavno?«

Tega ne vem. O tem nisem niti razmišljal. Steer pa se mi sdi vsakokrat mogoče, da bi utegnili imeti smrt tudi svojo mikavno, ako bi le vedel, da se potem sopot prebudim.

Pogovarjala sta se še kako pol ure.

Tedaj pa se je vrnila k njima mlada Kitajka, kateri je bil Hui Fong Lin naročil, naj izpraša Ah Mah Čang.

Hui Fong Lin je nekaj časa govoril z njo ter stavil tudi nekaj vprašanj, na katera je odgovorila.

»Ah Mah Čang spi,« je nato dejal, obrnivši se h Gordonu. »Deklica je zares izvelika iz njega, kam je spravil vašo rojakinjo. Na nekem otoku v zal

Javna sodna dražba

v konkurzu »JUGOSPORT« se nadaljuje

od 15. jan. 1935 naprej dnevno od 9—12 in od 15 do 18.
Prodaja se vrši v Ljubljani v trgovini na Miklošičevi cesti št. 34
v naslednjem vrstnem redu:
GRAMOFONSKE PLOŠČE — velika izbira;
ORJASKI GRAMOFONI na električni pogon s dinamičnim zvočnikom za koncertne in društvene dvorane, restavracije, kavarne itd. in nekaj manjših gramofonov;
ZVOČNIKI DINAMIČNI IN GRAMOFONSKI DELI;
RADIO-APARATI IN RADOI POTREBŠČINE;
TRGOVSKI INVENTAR, praktičen za vsako trgovino — se prodaja tudi posamezni komadi.

Glasba**R. Warblnek**najstarejša tvornica
klavirjev
Ljubljana

Gregorčičeva ul. 5 I.

Prodaja inozemskih in
lastnih izdelkov
Strokovna popravila
in uglaševanje
Najcenejša izposojevalnica
Obročna odplačevanja

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženski-
lovanski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali
oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri
naročilu. — Pri oglasih reklamnega snajaja se računa
enokolonjska, 3 mm visoka petitna vrstica po
Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov
treba priložiti znamko.

Prireditve**Kavarna Stritar**

Vsak večer koncert. —

Zasluzek**Gospodični,**

ki posodi do 1000 Din -
nudi zaslužek. Ponudbe
upravi »Slov.« pod »Stro-
piska« 498. (z)

Službodob**2 pletilca**

vajena modernih pletil-
nih strojev za nogavice,
tako sprejemno. Želimo
predvsem mlajše, inteli-
gentne, vojašine proste
delavce, da jih izvežba-
mo za Cotton stroje. —
Tovarna Josip Vidmar,
Ljubljana, Pred škofijo 19.

Prodajalko

poslovodkinjo — za ljub-
ljansko trgovino — sprej-
memo takoj. Samo prvo-
vrstne moči, ki so vajene
tudi engro trgovine, naj
stavijo svoje ponudbe na
tovarno delavcev in no-
gavice Josip Vidmar,
Ljubljana, Pred škofijo
št. 19. (b)

Mlinar. pomočnika

ki se razume na kmečko
meljavo s kamni ter z
valjčki — iščem. — Biti
pa mora pošten, veren
katoličan, samski ter vo-
jašine prost. Vsa oskrba
v hiši. Plača po dogovo-
ru. Nastop službe 15. II.
Pismene ponudbe je po-
slati na Frac Irigolič, mlin
v Sodincih, pošta Velika
medelja. (b)

Vajenci**Trg. vajenca**

»primerno šolsko izobraz-
bo, sprejme trgovina že-
leznine. Hrana v hiši. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 251. (v)

Denar**Posojila**

na vložne knjižice daje
Slovenska banka. Ljub-
ljana. Krekov trg 10

Davčne zadeve

priloge, pritožbe, informa-
cije, nasvete daje »Davč-
na poslovalnica«, Ljubljana,
Miklošičeva 7-II. nad-
stropje. (d)

Stanovanja

Dvosobno stanovanje
oddam za 250 Din. —
Stožice št. 126. (e)

Trisobno stanovanje
v novi zgradbi, se odda
s 1. februarjem. Naslov v
upravi »Slov.« št. 495. (e)

Stanovanje

dvo- do trisobno, oziro-
ma celo nadstropje - od-
dam za 1 leto, za vlogo
Ljudske posojilnice. Po-
nudbe upravi »Slov.« pod
»Do 25. I.« št. 496. (e)

Auto-motor**Avto »Fiat« 509 a**

ki troši zelo malo ben-
cina, prodam ali zame-
njam za dobro vino. —
Vprašati v garaži Kapi-
telska ul. 3, kjer se od-
da v najem tudi lepo
skladišče in garaže. (f)

Kupimo**Vsakovrstno**

zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, ružičaste, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Prodamo**Vino in žganje**

(droženjko in tropinovec)
na veliko in malo, z do-
stavo na dom, prodaja:
Ravnateljstvo nadbiskup-
skih dobara, Zagreb, Vla-
ška ulica 75, telefon 41-58

Telefon 2059
PREMOG
KARBOPAKETE
DRVA, KOKS nudi

Pogačnik

Bohoričeva ulica št. 5.

Obri**Priporočam se**

za plesarska, sobo- in
črkoslikarska dela
J. HLEBŠ

družba z o. z., Ljubljana,
Cankarjevo nabrežje 21.
Telefon 30-70.

Delo točno, solidno in
pod garancijo. Najnovejši
vzorci. — Cene nizke.

Razpis službe

Denarni zavod v Ljubljani razpisuje mesto
uradnika-likvidatorja. Prošnji je priložiti curricu-
lum vitae s podrobno navedbo dosedanjega službo-
vanja, višino zahtevanih prejemkov, nepoverljive
prepise zadnjega šolskega spričevala in dosedanjih
službodajalcev in uradno potrdilo, da je prosilec
jugoslovanski državljan.

Prošnje je poslati najkasneje do 22. januarja
1935 oglasnemu oddelku »Slovenca« pod značko
»Denarni zavod« št. 512.

Pasite na svoje zdravlje in
na svojo obutev!

Turtlet, lovel, amušarji in vsi
oni, ki imajo bodel poklicno,
bodiel v zabavo opravka v vlaž-
nem terenu ali v snegu naj
uporabljajo mazilo HEVEAX,
za katero jamčimo, da napravi
vsako obutev nepremodljivo. —
Dobiti jo je v vseh specialnih trgovinah ali pri
glavni založnici: Lekarna Mr. M. Leustek, Ljub-
ljana, Resljeva cesta 1.

Tudi v naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon)

lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domo-
ljuba« in »Bogoljuba«, naročate inserate in dobite
razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zju-
traj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne.

Telefonska številka 3030.

✠ Potrti od žalosti in zaupajoči v ne-
skončno božje usmiljenje sporočamo
vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem, da je naš brat

Andrej Šoberl

davčni uradnik v Škofji Loki

danes ob 8 zvečer, previden s sv. za-
kramenti stopil pred svojega Večnega
Sodnika. Na njegovi zadnji poti ga bomo
spremili v torek ob 16 izpred žalujoče
domače hiše na Koroški Beli na tukajš-
nje pokopališče.

Koroška Bela, dne 13. januarja 1935.

Žalujoči ostali: Vergil, Rafael, Pavel,
bratje; Terezija, sestra.

✠ V globoki žalosti naznanjamo vsem
sorodnikom, prijateljem in znan-
cem, da nas je nenadoma za vedno zapustil
naš nadvse ljubljani sin in brat, gospod

Stanko Moder

sedlarski pomočnik

Pogreb bo v sredo, dne 16. januarja
ob 2 popoldne od doma žalosti Celovška
cesta št. 47 na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 14. januarja 1935.

Žalujoči ostali.

Miškec Mirko

brasilnica stekla in ogledal

Ljubljana VII. -- Medvedova ulica št. 38

Telefon št. 35-75

Izdelujem:**za stavbno in pohištveno mizarstvo:**

brušena ogledala in stekla ter izložbene šipe.

Zahtevajte moj cenik lrc. gratis.

Ogledala in steklo**za hotele, kavarne, restavracije**obkladanje zidov iz brušenega in nebrušenega
stekla, čistega in barvanega (marmoriranega);**za automobile in autobuse**

sprednje (vetrobrane) in stranske šipe.

**Popravljam vsa stara ogledala takoj,
čisto, kot nova, dobro in poceni!**

Cene brezkonkurenčne! -- Dobava takoj!

V globoki žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem, da je naš iskreno ljubljani, nepozabljeni soprog, oče, dedek, brat, stric in
tast, gospod

dr. Janko Ponebšek

višji finančni svetnik v p., vodja Ornitološkega observatorija v Ljubljani

v nedeljo, dne 13. t. m. ob 16.40, v 74. letu starosti, previden s tolažili svete
vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v torek, dne 15. t. m. ob
15 iz hiše žalosti Križevniška ulica 2 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 14. januarja 1935.

Marica roj. Tomišić, soproga;
Janko, Božidar, Lojze, sinovi; Kery, hčerka;
Marija Poglajen, sestra; Olga roj. Tropan, sinaha, Janezek, vnuček,
in ostalo sorodstvo.

Zapustil me je danes, previden s tolažili sv. vere, po dolgotrajnem
mučnem trpljenju, v 64. letu starosti, moj ljubljani oče, gospod

Emil Volc

bivši učitelj, blag. ravnatelj v pokoju

Spremili ga bomo k večnemu počitku v sredo, dne 16. januarja 1935
ob 16. uri popoldne iz mestne mrtvašnice na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek, dne 17. januarja 1935

ob 8 zjutraj v frančiškanski župni cerkvi.

Bodi ljubemu pokojniku ohranjen blag skomin!

Maribor, dne 14. januarja 1935.

Pija Soko roj. Volc, hčerka
v imenu vseh sorodnikov.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem prijateljem in znan-
cem tužno vest, da je naš srčno ljubljani soprog, oče, stari oče,
brat, stric, svak in tast, gospod

Jakob Skubic

inspektor Finančne kontrole v pokoju

dne 14. t. m. po dolgem, mučnem trpljenju, previden s
tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb blažega pokojnika bo v sredo, dne 16. januarja 1935
ob 14 popoldne iz hiše žalosti Dolenjska cesta št. 50 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 14. januarja 1935.

Globoko žalujoči ostali.

Razpis

zakupodaje restavraciji, kavarne, slašči-
čarne in trgovskih lokalov v zdravilišču
Rogaška Slatina.

Uprava zdravilišča Rogaška Slatina je raz-
pisala zakupodajo naslednjih prostorov:

1. Zdraviliško in meščansko restavracijo v Zdraviliškem domu.
2. Kavarno v Zdraviliškem domu (ad 1 in 2, skupno in posamezno).
3. Restavracijo Stara Svicarija (Zdravljak, mlekarja) v Zagrebškem domu.
4. Restavracijo Nova Svicarija z dietično kuhinjo.
5. Restavracijo v Aleksandrovo domu.
6. Lokal za trgovino s čipkami in bižuterijami itd. v pokritem šetalšču.
7. Slaščičarno v Zagrebškem domu.
8. Lokal za modno trgovino.

Pravilno kolkovane ponudbe je predložiti na
zdraviliško upravo v Rogaški Slatini do 31. ja-
nuarja 1935.

Daljša pojasnila so razvidna iz razgleda v
Službenem listu dravske banovine z dne 5. I. 1935,
kos II.

Kuratorij ornitološkega observatorija v
Ljubljani javlja žalostno vest, da je umrl dne 13. t. m.
njegov soustanovitelj in delovni vodja, gospod

dr. Janko Ponebšek

višji finančni svetnik v pokoju,

ki ga bo zavod ohranil v častnem in trajnem spominu.

Pogreb velezaslužnega pokojnika bo v torek ob 15 iz hiše
žalosti v Križevniški ulici.

V Ljubljani, dne 14. januarja 1935.